

történelem

C. Tóth Norbert

Ki kicsoda az ecsedi Bátoriban¹

A Bátoriban családban, 1377–1541

Amikor három évvel ezelőtt többedmagammal nekifogtunk az ecsedi Bátoriban családban története egy-egy kisebb-nagyobb szeletének, úgy gondoltuk, hogy habár a család vagyonsodásának és a politikai porondon való vitézkedésének története szinte teljesen feltáratlan, a szűkebb értelemben vett családi történetben nagyobb hiányosságok nincsenek.² Mit is értek ez alatt? Úgy véltük – szigorúan múlt időben –, hogy ismerjük a Bátoriban Péter fia Jánostól leszármazó ecsedi-ág minden férfi tagját, házasságaikat és gyermekeiket, valamint majdnem ugyanilyen pontossággal a leányokat és azok férjeit, leszármazóit.³ Nos, ki kell ábrándítanom az olvasót. Az immáron egy éve folyó szisztematikus kutatásnak, azaz az ecsedi Bátoriban család oklevéltárának készítése közben számos olyan adat került elő, amely helyesbíti vagy cáfolja eddigi adatainkat. A jelen dolgozat – hangsúlyozva hogy kerülhetnek még elő új információk –, arra tesz kísérletet, hogy a kutatásnak köszönhetően előkerült új adatokat beépítse a család történetébe, s felállítson egy megbízható genealógiát a mondott Péter fia Jánostól az 1530-as évekig terjedő időszakra. E cél elérése végett viszont igyekeztem elhagyni a korábbi genealógiai irodalom minden olyan állítását, amelyet forrásokkal nem lehetett igazolni. Éppen ezért a korábbi szakirodalom minden adatát felülvizsgáltam és az általam forrásokkal alátámasztott adatokat hoztam egy adott személyre. Ezzel összefüggésben az alábbiakban megrajzolt genealógiában nem fogok minden egyes személynél a teljes eddigi szakirodalomra hivatkozni, hanem csak az oklevelek jelzetére.

A dolgozatom mindezek következtében meglehetősen egysíkú lesz, azaz a családtagok és kronológia összekapcsolásával végig fogom tekinteni az összes családtag biográfiai adatait, azaz a munka a következőképpen épült fel: kiemelten szerepel az aktuális személy neve, mellette a forrásokban való előfordulásának éve vagy évköre áll. A személy neve alatt a rá vonatkozó fontosabb adatok szerepelnek, azaz felesége(i) és gyermeke(i) neve, valamint – ha volt – tisztsége(i). A dolgozat végén megtalálható minden olyan családtag biztos tartózkodási helyeinek listája, akiről elégséges forrás maradt ahhoz, hogy érdemben összeállítható legyen. Mivel a Bátoriban család ezen ágában valamilyen számunkra egyelőre ismeretlen oknál fogva minden

1. A szerző a Magyar Tudományos Akadémia – Szegedi Tudományegyetem – Magyar Országos Levéltár Magyar Medievisztikai Kutatócsoport tudományos munkatársa. A tanulmány elkészítését a Bolyai János Kutatási Ösztöndíj (BO/00433/06) támogatta.

2. Lásd Szabolcs-szatmár-beregi Szemle 2006/3. szám.

3. A család leszármazására lásd Wagner: Collectanea I. 28-38.; Kerékgyártó I/IV. 309-384.; Wertner: Báthoryak; Engel: Genealógia, Gütkeled nem 1. Rakamazi ág 6. tábla: Bátoriban (ecsedib); Németh: Egy hős; C. Tóth: Ecsedi Bátoriban; Kubinyi: Báthory Miklós.

generációból csak az egyik fiú vitte tovább a családot, így annyiban könnyebb a helyzetünk, hogy viszonylag egyszerűen felvázolható a családfa.

János, I. (I. Péter fia) 1377. V. 25.⁴–1416. VI. 8.⁵

A forrásokban való első felbukkanásától kezdve folyamatosan találunk rá adatokat az 1410-es évek közepén bekövetkezett haláláig.⁶ Egyetlen tisztségére van adatunk: 1387-ben a másik, somlyói-ágból való Györggyel együtt Lackfi István nádor szabolcsi alispánjai.⁷ S habár több általunk ismert tisztsége nem volt, mégis általában a király közelében találjuk. Az országos felfordulás idején, 1403-ban sikerült megmaradnia a király hűségén, aminek jeleként egyrészt ez év november 6-án új adományul kapta Gyarmati Lőrinc fia, Domokos gyarmati, naményi, orosz, csaholci és (kis- és nagy)ari részeit, mivel az János kalocsai érsekhez csatlakozva hűtlenné vált.⁸ Ugyancsak valamikor ekkortájt kaphatta meg Jánosi Kántor Mihály fiainak, Péternek és Bálintnak hűtlenségük címén elvett birtokrészeit.⁹ Emellett Zsigmond király 1404. október 16-i parancslevele alapján részt vett a Debrői István és csapatai elleni harcokban és birtokai lefoglalásában is.¹⁰ (Jánost még november 19-én is a király mellett, Zólyomban találjuk.)¹¹

Bátori János felesége, Katalin Szántói János leánya volt. Házasságkötésükre, amely tulajdonképpen megalapozta az ecsedi ág vagyoni helyzetét, nem tudjuk, mikor került sor. Habár 1391-ben, amikor Zsigmond király megengedte Szántói Pető fiainak, Jánosnak és Istvánnak – mivel egyiküknek sem volt fiú örököse –, hogy birtokaikat leányágon örökíthessék tovább, Katalinnak nem említették a férjét. (Kállói Istvánt, nővérének fiát viszont igen.)¹² 1393-ban azonban, amikor Szántói János az engedély birtokában felosztotta birtokait leánya és nővére között, a következőket látjuk: a birtokok nagyobb része Katalinra és férjére, Bátori Jánosra, valamint fiára, Istvánra és leányára, Potenciánára szálltak.¹³ A kisebbik része pedig Anych-nak Kállói Istvántól született fiaira, Miklósra, Lászlóra, Zsigmondra és Istvánra szálltak.¹⁴ A felek a fiági kihalás esetén kölcsönösen öröklők a másik részeit.¹⁵

4. DF 219 775. (Az adatot Németh Péternek köszönöm.)

5. ZsO V. 1826. – 1416. dec. 28-án már néhai. (ZsO V. 2403.)

6. Németh: Egy hős 294.; 1383: Szabolcs I. 179/714-715.; 1396: Lelesz I. 303/212., 307/225.; 1399: ZsO I. 6114.; 1402: Szabolcs II. 36/80.; 1406: Szabolcs II. 43/115., Lelesz III. 85/153.; 1407: Szabolcs II. 47/137., Lelesz III. 88/159., 91/164.; 1409: Szabolcs II. 55/171.; 1411: Uo. 58/186.,

7. C. Tóth Norbert: Szabolcs megye működése a Zsigmond-korban. Nyíregyháza, 2008. 29.

8. DL 8913. (ZsO II. 2730.) „prefatus autem Johannes mentem suam ad viam dirigens rectitudinis imitandoque tramitem iustitie aliis nostris fidelibus nostris fideliter adherens servitiis cum ipsis prenotatis emulis nostris et rebellibus tam viriliter, quam fideliter opponere studuit nostro numero iustorum, quibus rex regum adversus hostes triumphum largiter est inventus.”

9. Lelesz II. 401/218. (1408-ban a harmadik testvér, László panaszkolta be Jánost és Császári Gergelyt, hogy az ő részét is elfoglalták.)

10. Németh: Egy hős 295. – ZsO II. 3438. (A tállyai vár ekkor már Garai Miklós nádor kezén lehetett, mivel 1405. január 19-én familiárisa és tállyai várnagya: György mondott ellent egy iktatásnak. Lelesz III. 72/127.)

11. ZsO II. 3504.

12. Csáky I. 165.

13. Dob, Zsadány, Amac, Ombod, Majtény, Gilvács és Kátoly Szatmár, Szöllös és Szentmiklós Csanád, Kér Arad, valamint Kegye Közép-Szolnok megyei birtokok, továbbá Namény, Gyarmat, Nagyar, Kisar, Csholc, Gáborján és Oroszi szatmári birtokokon lévő része.

14. Mérk birtok és a mátyóci részek.

15. Csáky I. 169.; Vö. Németh: Szatmár vonatkozó helységeknel.

Az engedély kelte 1391. március 26., míg az esztergomi káptalan oklevele 1393. június 28-án kelt. Ebből első látásra azt a következtetést is levonhatnánk, hogy a házasságkötésre valamikor 1391–1392-ben került sor, ám már az 1391-es oklevélben Katalin megszólítása „nobilis domina”, s 1393-ban már két gyermekük is szerepelt.

Bátori János felesége meglehetősen ritkán szerepel forrásainkban. Ám amikor igen, akkor annak jelentősége volt. Így Katalin 1395 április elején a királytól Rozsályi Kun Lukáccsal közösen Tarpa birtokot kapta, mivel a gyarmati uradalmat a névadó helység kivételével visszaadták a Matucsinaiaknak, valamint Tarpát kiváltották Kusalyi Jakcs fia György mestertől.¹⁶ Nyilván nem az asszony volt jelen (Mező)Túron, hanem férje, János, aki minden bizonnyal Rozsályi beosztottjaként hadakozott a királlyal az év elején.¹⁷ A következő adatunk Katalinra 1416. május 31-ről van, majd december 28-án már mint özvegy szerepel.¹⁸ Rá egy évre, 1417 decemberében találkozunk ismét vele, majd két és fél év múlva, 1420. február 23-án, ami egyben utolsó említése is.¹⁹

János és Katalin legalább 25 évig tartó házasságából hat fiú és négy lány született. Első okleveles szereplésük alapján a következő születési sorrend állítható fel: István és Potenciána (1393),²⁰ Benedek (1406),²¹ Tamás, Mihály, János és Bertalan (1416), továbbá Katalin és Zsuzsanna (1416).²² A három leány mellé csatlakozik a legutóbb Engel Pál által összeállított genealógiában szereplő negyedik, ismeretlen nevű leány, akinek csak férjét, valamint leányát ismerjük.

Az első generáció

N leány (I. János leánya) †1393. VI. 28. előtt²³

Személyére nézve csak közvetett adatokkal rendelkezünk, s az is lehetséges, hogy Jánosnak egy korábbi házasságából született leányáról van szó. Nézzük, mit tudunk róla. 1419. május 3-án a néhai Kállói Lőkös fia, István birtokaiból járó leánynegyed ügyében régóta folyó perben István leánya, Klára helyett nem más jelent meg, mint Bátori István asztalnokmester.²⁴ Az oklevél szerint István Klára anyjának a testvéreként teljes szavatosságot vállalva képviselte unokahúgát a királyi jelenlét előtt.²⁵ Noha Klára édesanyjának nevét sajnos egyetlen vele kapcsolatos oklevél sem említi, de férjét – Klára édesapját – ismerjük. Ő Kállói Lőkös fia, István volt, aki 1395. november 1-jén szerepel utoljára élőként.²⁶ 1392-ben vagy 1393-ban török fogságba

16. ZsO I. 3911.

17. C. Tóth Norbert: Az 1395-ös lengyel betörés (A lengyel–magyar kapcsolatok egy epizódja). „Honoris causa.” Tanulmányok Engel Pál emlékére. (MTA Történettudományi Intézet, Társadalom- és művelődéstörténeti Tanulmányok 41. – PPKE BTK Analecta Mediaevalia III.) Budapest, 2009.

18. ZsO V. 1936., 2403.

19. ZsO VI. 1198., VII. 1388.

20. Csáky I. 169.

21. ZsO II. 4472-4.

22. ZsO V. 2403.

23. Vö. Csáky I. 169.

24. A per előzményeire Borsa Iván: A kancelláriai aprómunkától a gátlástalan birtokosig. Tanulmányok a középkorról. Analecta Mediaevalia I. (A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Kar Medievalisztikai Tanszékének kiadványsorozata.) Szerk. Neumann Tibor. Budapest–Piliscsaba, 2001. 37-51.; 38-40.

25. ZsO VII. 385.

26. Lelesz I. 297/192.

esett és testvére, Miklós váltotta ki.²⁷ 1393. augusztus végén már otthon volt.²⁸ Majdnem két évre rá, 1395. május 15-én arról értesülünk, hogy István bizonyos kállói, semjéni és orosi részeit Bátori Jánosnak kívánta elzalogosítani, habár Kállói Lőkös Miklós eltiltással élt,²⁹ azonban a birtokrészek ténylegesen is Bátori János kezére jutottak.³⁰ Felmerül a kérdés, nem arról van-e szó, hogy így akarta néhány birtokát, mivel fiú örököst már nem remélhetett, átjátszani apósa kezére?

István leánya, Kállói Klára először 1411. január 1-jén szerepel az apjáról reá szállott birtokai ügyében,³¹ férje Csaholyi László lett.³²

Potenciána (I. János leánya) 1393. VI. 28.³³–1416. dec. 28.³⁴

János és Katalin második leánya, Potenciána a már idézett birtokadományozó oklevélben szerepel először. A következő említését 1405-ből ismerjük, amikor testvére, István az oklevelek általános felülvizsgálatakor átíratta korábbi adományleveleiket családjára nevében. A privilégium szerint hajadon (puella) volt.³⁵ Utoljára 1416. december 28-án szerepel, s továbbra is hajadonként említve.³⁶ Mindezek alapján kijelenthetőnek látszik, hogy nem volt férje.

István, I. (I. János fia) 1393. VI. 28.³⁷–†1444. nov. 10., a várnai csatában.³⁸

János és Katalin legidősebb fiúgyermek, aki egyben a család felemelkedését is elindította, István volt. A forrásokban először 1393. június 28-án szerepel,³⁹ ám ekkor még fiatal lehetett, mivel tevőleges szerepben legközelebb 1404 szeptemberében fordul elő egy zálogbirtok iktatása kapcsán.⁴⁰ 1405-ben pedig megerősítette a királlyal a család adományleveleit.⁴¹ Ezek után a következő hír róla 1410. november 11-12-ről van, amikor apjával és fivérével, Benedekkel együtt tiltakoznak a Dománhidaiak különböző hatalmaskodásai miatt Budán.⁴² Egy év múlva, november 25-én Nagypatakon a rokon somlyói Bátoriak ügyében alakult fogott bíróság tagjaként találkozunk vele.⁴³ Ezután több évre eltűnik a szemünk elől és a forrásainkban egészen 1417 közepéig nem is találkozunk vele. Ám ezek az évek, amint arról az 1417. május 23-án Konstanzban kiadott adománylevelekből értesülünk, nem haszontalanul teltek el. Az oklevelekben szerencsénkre nemcsak a szokásos általános jellegű érdemleírással találkozunk, hanem valóban Istvánunk

27. ZsO I. 3120.

28. ZsO I. 3055.

29. Szabolcs II. 23/26.

30. Szabolcs II. 24/27.

31. ZsO III. 1.

32. Engel: Genealógia, Káta nem 7. tábla, Csaholyi.

33. Csáky I. 169.

34. ZsO V. 2403.

35. DL 7300.

36. ZsO V. 2403.

37. Csáky I. 169.

38. HO VII. 413. sz. – Életére legutóbb Németh: Egy hős 293-298.

39. Csáky I. 169.

40. Lelesz III. 71/125.

41. DL 7300.

42. Lelesz II. 425/280., 426/281., 283., 427/285.

43. ZsO III. 1276. Társai Kakas Miklós pataki plébános, Péter ottani vikárius, Darabos (ZsO III. 2933.) János bátori plébános, Pelejtej Dénes fia, János, Szántói Becsk, (somlyói) Bátori György fia: János és Petri Ders fia, László voltak.

cselekedeteit örökítették meg. Ezek szerint István asztalnokmester – mert időközben az lett – kora ifjúságától kezdve szolgálta az uralkodót, így vele volt Isztriában, Lombardiában, Franciaországban és Angliában, most pedig Németországban teljesít mellette szolgálatot.⁴⁴ Zsigmondnak egy évvel később, 1418. szeptember 29-én Donauwörth-ben kiadott újabb adománylevele szerint pedig a felsorolt országokon túl még Aragóniában, Flandriában, Holland, Brabant és Gelrie hercegségekben járt, sőt a bevezető sorokból azt is megtudjuk, hogy részt vett a boszniai hadjáratokban is.⁴⁵ Bátori István szolgálatai révén az addig a család tulajdonába került összes birtokukra királyi új adományt eszközölt ki, amellyel biztosította, hogy a későbbi birtokosztályoktól függetlenül, birtokaik egyetemes tulajdonosa az ág lett. Így bármelyik testvér vagy utódaik halála esetén az életben maradók örökölték a birtokokat, illetve az addig különféle címeken kezükön lévő birtokok egyöntetűen adományos birtokká váltak. Mindezek után 1433-ban megosztozott még életben lévő két testvérével, Tamással és Bertalannal,⁴⁶ hogy ezek után az általa megszerzett jószágok gyümölcsét már csak ő és utódai élvezhessék.

Halála a legtöbb Bátori családtaggal ellentétben jól dokumentált. Az 1444 szeptemberében indult török ellenes hadjáraton személyesen is részt vett, sőt a várnai csatában ő tartotta a király zászlaját s esett el királyával együtt.⁴⁷

Bátori Istvánnak élete folyamán – mint azt legutóbb Németh Péter tisztázta – két felesége volt: az első Tarkói László leánya, Margit, a házasságukra 1428-ból és 1429-ből van adat.⁴⁸ Talán e Margit sírkövét találták meg a váradi vár ásatása közben, ahová nyilván a székesegyházból került oda ismeretlen időpontban. A sírkő – már amennyi megmaradt belőle – felirata szószerint a következő: [Állított Margitnak és örököseinek, aki meghalt 1[4..] március 12-én. A sírkövet stílusa alapján a század második negyedére keltezték.⁴⁹

Második felesége az ismeretlen családból származó Borbála volt, ő azonban már csak az országbíró halála után, 1445. április 10-én bukkan fel forrásainkban.⁵⁰ Házasságaiból összesen hét fiú (János, András, István, Péter, Pál, László, Miklós) és három leány (Margit, Erzsébet, Katalin) született. Nem tudjuk azonban, hogy melyik feleségtől melyik gyermekei születtek. Az eddigi szakirodalmi állításokat megkérdőjelezni látszik egy, a 15. század közepéről fennmaradt, a Tarkói, Somosi és Bátori családok nőági rokonságát taglaló genealógiai feljegyzés. Eszerint a lejegyzés idején Bátori Istvánnak Tarkói Margittól született gyermekei közül István és László van életben.⁵¹ Ha ez valóban igaznak bizonyulna, akkor felborítja az eddig

44. ZsO VI. 461-462.

45. ZsO VI. 2378.

46. SzSzBokl. 103/50.

47. Németh: Egy hős 293. (HO VII. 464.)

48. Németh: Egy hős 297/31. jegyzet., Engel: Genealógia, Rikalf rokonsága 3. tábla: Tarkóvi. (DL 12 044.)

49. A középkori Magyarország síremlékeinek készülő katalógusa, e tétel Lóvei Pál munkája, aki Adrian Andrei Rusu és Emódi Tamás útján ismerte meg a sírkövet. – A felirata latinul: [...].jaretha et heredibus suis, qua obiit die XII m[ens]is Martii, an(n)o d(omi)ni M C[....] – Lóvei Pál szerint „a faragvány kora, igényes anyaga és faragásmódja, valamint lelőhelye alapján magas társadalmi helyzetű személy Margit nevű feleségéről lehet szó.” – Az örökösök alatt minden bizonnyal elhunyt gyermekeiket kell értenünk. Vö. Bebek László hasonló feliratú sírkövével. Engel Pál – Lóvei Pál – Varga Livia: Főnemesi sírkövek a Zsigmond kori Magyarországon. Művelődéstörténelmi tanulmányok a magyar középkorról. A bevezetőt írta Köpeczi Béla. Szerkesztette és az előszót írta Fügedi Erik. Gondolat, Bp. 1986. 203-233.; 218.

50. Bátori oklevelek 335/9. – 1451-ben még életben volt. (Zichy IX. 276.)

51. DL 26 093. (Ismeretét Németh Péternek köszönöm.) A szövege a következő: „Nobilis domina Margaretha consors Stephani de Bathor fuit filia Ladislai filii Herrici de Tharkew. Avia eiusdem domine Margarethe fuit nobilis domina consors Rykalfy de Tharkew, filia Petri filii Georgii de Somos. Item domina Margaretha

kanonizáltak vélt születési sorrendet, mivel eddig úgy gondoltuk, hogy a legidősebb életben maradt gyermekük András volt, őt követte István, Péter, Pál, László és Miklós. Ehhez a bizonytalansághoz hozzátehetünk még egy adatot. Hunyadi János kormányzó 1452. október 25-i oklevelében a fiúk az alábbi sorrendben szerepelnek a szöveg elején: András, István, Péter, Pál és László, míg a szöveg vége felé: András, Péter, István, Pál és László.⁵²

Mellettük bizonyos adataink arra utalnak, hogy volt még egy házasságon kívül született fia is (Gál).

Tisztségei:

királyi asztalnokmester 1417. VI. 23.⁵³–1432. V. 12.⁵⁴

Rövid ideig – névlegesen – ugyanakkor ketten is viselték a tisztséget, elődje, Korbáviai János ugyanis a királyi privilégiumok méltóságsorában egészen 1418. decemberig mint asztalnokmester szerepelt.⁵⁵ A hivatalviselésének vége jelenlegi ismereteink szerint meglehetősen bizonytalan, mivel 1431-től kezdődően egyrészt őt,⁵⁶ másrészt Perényi Istvánt és Jánost is asztalnokmesterként említik az oklevelek párhuzamosan 1432 tavaszáig. Mindenesetre a méltóságsorokban 1432 tavaszától már Perényi István szerepel.⁵⁷

országbíró 1435. III. 8.–1440. I. 18.⁵⁸

A kinevezésére valamikor 1435 elején került sor, kérdés azonban ezúttal is a pontos dátum. A tisztségben elődje, Pálóci Máté utolsó országbírói kiadványa február 23-án kelt Pozsonyban.⁵⁹ Legközelebb március 8-án, a pozsonyi országgyűlésen kiadott törvényben⁶⁰ szerepel immáron mint nádor. Bátori István első országbírói tisztségben szereplése szintén a március 8-i törvény méltóságsora,⁶¹ míg első oklevele március 12-én ugyanott, Pozsonyban kelt.⁶² Mindezek fényében Bátori kinevezésére február 23-a után, a pozsonyi országgyűlésen került sor.⁶³ Az országbírói méltóságát megtartotta Zsigmond halála után is, s csak Albert király

ex eodem Stephano de Bathor procreavit egregios Stephanum et Ladislaum de Bathor, qui nunc agerent ius quartalicium de omnibus possessionibus vestris. Ex quibusdam privilegiis sic reperi generationem predictam et alia, quam vidi, non est opus scribere iterum."

52. DL 14 584.

53. Engel: Archontológia I. 47. (ZsO VI. 461-2.)

54. DL 54 794.

55. Engel: Archontológia I. 47.

56. Németh: Egy hős 296/28. jegyzet. – Zsigmond király 1432. I. 20-i rendeletében (DRH 1301–1457. 256.), Pálóci Máté országbírói okleveleiben: 1432. II. 16. (DL 54 784-6.), 1432. V. 12. (DL 54 794.); leleszi konventében: DL 54 789-54 790. asztalnokmesterként szerepel, de 1432. VIII. 5. (DL 54 799.) és 1433. IV. 17. (SzSzBokl. 103/50.), illetve Garai Miklós nádor 1432. II. 15. (DL 54 783.) és V. 14. (DL 54 799.) nem szerepel asztalnokmesteri címe.

57. Engel: Archontológia I. 47.

58. Engel: Archontológia I. 10.

59. Engel: Archontológia I. 10. (DL 48 646.)

60. DRH 1301–1457. 275. A DL 80 496., amely Pálóci Máté nádor budai kiadványa, ám nem február 23-án kelt (Adatbázis; Németh: Egy hős 296/26.), hanem május 3-án.

61. Vö. Engel: Archontológia I. 10.

62. DL 12 676. A DL 62 264., amely Bátori István országbírói budai kiadványa, ám nem február 20-án kelt (Németh: Egy hős 296/26.), hanem április 30-án.

63. Az országgyűlés valamikor február 13-a után ült össze, s tartott március 8-ig. Éppen ezért az 1435. évi vízkeresztii nyolcadon zajló pereket egyöntetűen böjtközépre (március 23.) halasztották a következő formulával: „in die mediiquadragesime, ad quem scilicet diem universe cause regnicolarum in octavis festi epiphanie domini proxime preteritis in curia regia vertentes ex speciali commissione dicti domini regis forent prorogate movere habebat.” Vö. a nádori jelenlét: DL 12 665., 12 668., 12 671., 54 907., 54 911., 80 496., 80 500. (Zichy VIII. 548., márc. 17-i kelettel), 84 413., 98 914-5., DF 210 679-80., 253 493. – A királyi (országbírói) jelenlét: DL 12 670., 54 910., 54 912., 62 264., 67 315. – Egyetlen olyan oklevelünk van, amelyben nem szerepel a fentebbi formula, s így vízkereszt nyolcadán kelt: 1435. febr. 13., Buda. Bátori István országbírói bírságlólevele (DF 238 458., E és Gd /kézjegyek/ solvisset;

halála után, valamikor 1440 elején vesztette el. Utolsó, országbíróként kiadott oklevelei 1439. november 13-án Budán keltek,⁶⁴ míg az utolsó adat tisztségviselésére 1440. január 18-ról van, s későbbi említés szerint a tisztséget Ulászló király vette el tőle.⁶⁵

Benedek (I. János fia) 1406. II. 22.⁶⁶– 1419. IX. 16.⁶⁷

A házaspár második felnőttkort megért gyermeke Benedek névre hallgatott, a forrásokban 13 éven át, hol panaszosként, hol megadományozottként szerepel.⁶⁸ Tisztséget nem viselt, s arról sem tudunk, hogy megnősült volna.

Tamás (I. János fia) 1416. XII. 28.⁶⁹–1444. XI. 19.⁷⁰

Bátori János fiai közül ő élt a legtovább, habár nem ő halt meg a legidősebben. Hasonlóan Benedekhez, ő is szerepel a testvére, István által kijárt új adománylevelekben,⁷¹ valamint mindegyik – zálogként vagy vásárlás útján szerzett – birtok ügyében részt vett.⁷² 1433-ban a három életben lévő testvér megosztott birtokain,⁷³ így ezek után Tamás a bátyja birtokszerzéseiből kimaradt. 1444. november 19-én a majtényi plébános jelenlétében végrendelkezett.⁷⁴

Tisztséget élete során nem viselt, egyetlen alkalommal szerepelt országos ügyben, még pedig 1440. június 29-én. E napon a főpapok és az urak megerősítették I. Ulászló királlyá választását és érvénytelenítették V. László koronázását, ám ekkor sem saját nevében vett részt, hanem testvérét, Istvánt helyettesíthette.⁷⁵

Felesége Kusalyi Jakcs László erdélyi vajda (1440–1441)⁷⁶ – György egykori tárnokmester (1398–1401) és szabolcsi ispán (1392–1402) unokája – és Liszkői Anna leánya, Krisztina volt.⁷⁷ A házaspárnak négy leánygyermekéről – Margit, Erzsébet, Potenciána és Veronika – tudunk, akik Tamás halála után, 1445. április 10-én szerepelnek először.⁷⁸ Bátori Tamás özvegye később újra házasodott, s egy Hetesi nevű nemesstől János nevű fia született, akit 1484-ben említenek a források.⁷⁹ Erre azonban mindenképpen 1449 után került sor, mivel ekkor leendő vejével, Kállói Szaniszló fia János fiával, Jánossal együtt vette zálogba Kusalyi Jakcs Lászlótól

az ügyfél 31 napig várt a nyolcadon a másik félre). Ám minden bizonnyal véletlenül maradt ki az erre utaló formula, s így a helyes dátuma április 22.

64. Engel: Archontológia I. 10. (DL 44 272. és DF 260 005. Mindkét oklevél pecsételési záradéka szerint az okleveleket Zellői János ítélőmester pecsétjével erősítették meg, ahogyan az előtte napokon kiadottakat is; DL 89 951., DF 232 957., DL 11 359. – Azaz Bátori István nem vett részt az oklevelek kiállításában.)

65. Engel: Archontológia I. 10.

66. ZsO II. 4472-4.

67. DF 211 074.

68. 1410: Lelesz II. 426/283., 427/285.; 1416: ZsO V. 2403.; 1417: ZsO VI. 461-2.; 1418: ZsO VI. 2378.; 1419: ZsO VII. 816-7.

69. ZsO V. 2403.

70. Bátori oklevelek 334/8.

71. 1417: ZsO VI. 461-2.; 1418: ZsO VI. 2378.

72. 1419: Kiszfalud (ZsO VII. 607.); 1419: Kenéz (ZsO VII. 816.); 1424: Fülöpös (DF 211 091.); 1425: Mergesd. (DF 211 076.)

73. SzSzBokl. 103/50.

74. Bátori oklevelek 334/8.

75. C. Tóth: Ecsedi Bátoriak 268-271.

76. Engel: Archontológia I. 14.

77. Engel: Genealógia Jakcs(i) (kusalyi) 1. tábla., C. Tóth: Ecsedi Bátoriak 267.

78. Bátori oklevelek 335/9.

79. Engel: Genealógia Jakcs(i) (kusalyi) 1. tábla.

és Andrástól – testvéreitől – azok Bereg megyei Kaszony és Kovászó birtokait.⁸⁰ 1468-ban leánya, Veronika panaszt tett a királyi kúriában, miszerint a Bátoriak Ulászló halála után, a zavaros időkben elfoglalták néhai apjától az anyjának, illetve neki járó birtokrészeket, s azokat most is kezükben tartják. A panaszban Krisztina már néhaiként szerepelt.⁸¹

Mihály (I. János fia) 1416. XII. 28.⁸²–1425. XII. 20.⁸³

A forrásokban szinte napra pontosan 9 éven át szerepel,⁸⁴ tisztségéről, feleségéről s gyermekeiről nem tudunk.

János, II. (I. János fia) 1416. XII. 28.⁸⁵–1428. IV. 9.⁸⁶

Az ötödik fiú a nevét minden bizonnyal apja vagy anyai nagyapja után kapta. Ugyanazt mondhatjuk el róla, mint Benedekről és Mihályról. Sem tisztségére, sem feleségére nincsen adatunk, s nagy valószínűséggel nem is voltak neki.

Bertalan (I. János fia) 1416. XII. 28.⁸⁷–†1438. VIII. 13.–IX. 15., Tábor vára⁸⁸

Bátori János és Katalin legkisebb fiúgyermeké feltehetően 1433. április 17. előtt lépett felnőttkorba, amikor megosztozott testvéreivel birtokaikon.⁸⁹ Útja bátyja, István támogatásával a királyi udvarba vezetett, ahol mint udvari ifjú teljesíthetett szolgálatot. Karrierjének azonban meglehetősen hamar végeszakadt. Ugyanis Bertalan többekkel együtt maga is azok között volt, akik Albert, ekkor még csak magyar király, kíséretében részt vettek annak prágai koronázásán (1438. június 29.).⁹⁰ Az újdonsült cseh királynak azonban még le kellett győznie az ellene lázadó és a koronázását el nem ismerő cseh urakat, akiket Tábor városában körülvártak. A város alatt a harci cselekmények több mint egy hónapig tartottak és szeptember közepén értek véget.⁹¹ Bertalan számára azonban nemcsak az ostrom, amely a király győzelmét hozta, hanem az élete is véget ért. Amint azt az oklevél írja, egyik nap az ellenség kitört a város falai mögül és rátámadt a király táborára. Ezt hallván Bertalan a többiekkel együtt vitézül harcolva megfutamtotta az áttörni igyekvő ellenséget és sikerült a város falai közé visszakergetniük őket. Eközben minden bizonnyal túl közel, illetve lőtávolon belülrre kerültek a város védőihöz, akik

80. A kolozsmonostori konvent jegyzőkönyvei 1289–1556. I–II. Kivonatokban közzéteszi és a bevezető tanulmányt írta Jakó Zsigmond. Budapest, 1990. (Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 17.) I. 371/702.

81. DL 16 623.

82. ZsO V. 2403.

83. DF 211 076.

84. Vö. a Benedeknél és Tamásnál lévő jegyzetekkel.

85. ZsO V. 2403.

86. DL 11 969.

87. ZsO V. 2403.

88. Regesta Imperii XII. Albrecht II. 1438–1439. Johann Friedrich Böhmér; Günther Hödl (Bearb.) Wien, 1975. (Az interneten a <http://www.regesta-imperii.org/> cím alatt található változatot használtam.) 322–344., reg.

89. SzSzBokl. 103/50. – A perképesség ekkor 12 év volt. (Eckhart Ferenc: Magyar alkotmány- és jogtörténet. Budapest, 1946. 331.)

90. Mályusz Elemér: Az első Habsburg a magyar trónon. Albert király 1438–1439. Aetas 1994/1. 120–150.; 128.

91. Alfösz, Huber: Ausztria története I–III. Bp., 1899–1901., II. 478–479.

ágyukkal lőtték a támadókat. Az egyik ágyúgolyó éppen Bertalant terítette le, aki azonnal belehalt szörnyű sérülésébe.⁹²

Tisztségére, feleségére avagy gyermekeire nincsen adatunk.

Katalin (I. János leánya) 1416. XII. 28.⁹³–1443. IV. 27.⁹⁴

Mint fentebb már volt szó róla, nem tudjuk, hogy Bátori János és Szántói Katalin gyermekei milyen sorrendben születtek. Egy biztos: Katalin, aki anyja után kapta nevét, a harmadik a felnőttkort megélt leányok közül. Férje Drágfi György volt, s házasságukra 1433 előtt kerülhetett sor, mivel György ezután nem szerepel a forrásokban.⁹⁵ Úgy tűnik azonban, hogy házasságuk időpontja közelebbről is meghatározható. Történt ugyanis, hogy 1418. február 19-én a király előtt panaszt tettek István, Benedek, Tamás, Mihály, János és Bertalan nevében, miszerint Telegdi Frank debreceni vámosa az ottani vásáron előző év karácsonykor elvette Mese Tamás nevű bátori familiárisuknál lévő 400 új forintjukat. Szerencsénkre azt is elárulja az oklevél, hogy mivére volt Tamásnál ennyi készpénz: a familiárisnak meg kellett vásárolnia bizonyos holmikat nővérük esküvőjére.⁹⁶ Drágfi György neje még tíz év múlva is az élők sorában volt.⁹⁷ A frigyükből született gyermeküknek, Miklósnak a fia, Bertalan – azaz Katalin unokája⁹⁸ – később erdélyi vajda (1493–1498) és ugocsai ispán (1494–1498) lett.⁹⁹

Zsuzsanna (I. János leánya) 1416. XII. 28.¹⁰⁰

A legfiatalabb leány férje Engel Pál adattára szerint Szakolyi János volt.¹⁰¹ Azonban ez alighanem téves állítás lesz, mivel az biztosnak tűnik, hogy e János fia, Péter harmadik felesége Bátori Tamás leánya, Potenciána volt.¹⁰² Ennek fényében teljességgel kizárható, hogy Péter anyja Potenciána nagynénje, Bátori Zsuzsanna lett volna.

92. Bátori oklevelek 331/7. „dum quadam die ipsorum Taboritarum in castra nostra seu descensum ad aures vehemens irreptio perstreperet nostrorum, ipse condam egregius Bartholomeus veluti vir animosus pariter cum ceteris nostris baronibus et militibus ac gentibus nationis Hungarice tunc nobiscum existentibus contra ipsos hostes viriliter e castris exiliens inito cum ipsis bellicoso certamine peremptis et prostratis per nostros pluribus ex ipsis nostris hostibus laudabiles et commendabiles peregit actus militares et quamvis domino exercituum favente et aminiculante nostri de ipsis hostibus eis terga vertentibus victoriam reportarint triumphalem. Tamen inibi ipse condam Bartholomeus in huiusmodi nostris servitiis et suis actibus militaribus per letiferum impetuose bombarde contra nostros emissi lapidis tactum ibidem in huiusmodi certaminis area morte crudeli, proch dolor, diem suum clausit extremum.”

93. ZsO V. 2403.

94. Lukcsics II. 209/778.

95. Németh: Szatmár 359.

96. ZsO VI. 1521.

97. Vö. Lukcsics II. 209/778.

98. S nem amint azt Szapolyai István nádor 1499-es oklevelében Drágfi Bertalan nevében állították, hogy Bertalan anyja Bátori János leánya, Katalin volt. (DL 20 817. „Dicitur nobis in persona magnifici domini Bartholomei filii condam Nicolai filii Georgii Dragffy de Belthewk ex generosa domina Katherina, consorte scilicet condam Nicolai patris dicti exponentis, filia vero olim magnifici Johannis Petherffy de Bathor procreati.”) – Vö. még Engel: Genealógia, Drágfi (bélteki).

99. Ugocsa 20. és 96.

100. ZsO V. 2403.

101. Engel: Genealógia, Gútkeled nem 1. Rakamazi ág, 3. tábla: Szokoli(!).

102. 1480: DL 30 901. Ekkor már mint özvegy szerepel.

A második generáció

Az első generációból, János fiai közül kettőnek voltak gyermekei: Tamásnak csak leányai, míg Istvánnak fiú és leány utódai is voltak, így a család vonalát és vagyonát az ő fiai vitték tovább.

János, III. (I. István fia) 1431. IX. 20.¹⁰³–1435. VII. 26.¹⁰⁴

Az eddigi genealógiai irodalom által nem ismert legidősebb fiú először bizonyos Bátori birtokok határjárásakor kerül szemünk elé, míg utoljára apja és unokabátyjai nyugtalevelében szerepel a neve.

András, I. (I. István fia) 1435. VII. 26.¹⁰⁵–1496. VI. 15.¹⁰⁶

István második, felnőttkort megélt fia szintén első feleségétől, Tarkói Margittól született valamikor az 1420-as évek végén – tartotta róla az eddigi közhiedelem. Az újonnan előkerült genealógiai feljegyzés tükrében azonban két lehetőség közül választhatunk: Istvánnak valóban volt egy harmadik, azaz egy Margit előtti felesége, akitől szintén születtek gyermekei (János és András) és így András valóban a legidősebb testvér. A másik lehetőség, hogy nem ő volt a legidősebb és István második feleségétől, Borbálától született. András hosszú élete során három feleségére és számtalan tisztségére maradt adatunk.

András első felesége az ismeretlen családból származó Borbála volt, aki 1458-ban fordul elő egy általa írt levélben.¹⁰⁷ Borbála rövidesen – minden bizonnyal gyermekágyi lázban – meghalhatott.

1460. augusztus 10-én már Várdai Miklós leányai közül Dorottya Bátori András jegyese, míg egy ismeretlen nevű Berekszői Hagymás Miklósé volt.¹⁰⁸ A házasságkötésükre azonban másfél évet várniuk kellett. Ugyanis Várdai Miklós 1461 áprilisában már nagybeteg volt,¹⁰⁹ s ugyan június 24-én még élt,¹¹⁰ de valamikor az év őszén elhunyt.¹¹¹ Várdai István 1461. november 3-i levelében Berekszői Hagymás Miklós házasságkötését 1462. január 10-re tűzte ki.¹¹² S valóban ekkor történhetett az esemény, mivel január 11-én, 12-én és 13-án Pálóci László országbíró adott ki okleveleket Várdán. Az egyik szerint megegyezés jött létre Várdai László és fiai

103. Károlyi II. 133. (Az adatot Németh Péternek köszönöm.)

104. DL 54 963.

105. DL 54 963.

106. DL 20 218. – 1497. dec. 21-én már néhai. (DL 20 633.)

107. DL 39 598.

108. Zichy X. 110. „Sed tamen, si fraternitati vestre bonum videretur, antequam sororem nostram ipsi Nicolao Haghmas traderemus, prius egregio Andree de Bathor maiorem sororem nostram restituamus, et eodem die et termino, quibus nupcie ipsius Andree de Bathor celebrabuntur et prefati Nicolai Haghmas celebrentur. In quarum quidem nupciarum celebracione auxiliante divina et nos personaliter erga vos constituti speramus.”

109. Zichy X. 140. Várdai István levele „Intimavimus magnifico Nicolao de Warada, fratris nostro similiter carissimo, quod si maxima egritudine pressus personaliter erga vestram fraternitatem ire poterit, solus ipse accedat, ...”

110. Zichy X. 161.

111. Zichy XII. 272.

112. Zichy XII. 272. „Ceterum egregius Nicolaus Hagmas de Berekszo sino omni dilacione intendit traducere filiam vestram, sororem scilicet nostram, prima dominica post epiphaniarum Domini, fecisset hoc idem et nequam prorogasset, nisi casus iste a Deo nobis non contigisset. Ideo pro nupciis filie vestre, ita vos, facere volumus.”

meg néhai Miklós fiai között István érsek jelenlétében.¹¹³ A másokban a Bátoriak kértek parancsot az országbírótól bizonyos birtokok iktatásának az elrendelésére.¹¹⁴ Végül a harmadik szerint az országbíró előtt Várdai István érsek és Miklós özvegye, Katalin – fiai nevében is – Bálványos vár felét örökre átadták Várdai Lászlónak és örököseinek.¹¹⁵ Hogy amint tervezték, ekkor került-e sor Bátorai András esküvőjére is, nem tudjuk, mindenesetre Várdai István érsek Bácsón 1462. március 11-én kelt, Miklós özvegyéhez írt leveléből arról értesülünk, hogy időközben egy újabb esküvő is rendben lezajlott.¹¹⁶ Dorottya 1470-ben és 1472-ben is még András felesége volt.¹¹⁷

András harmadik felesége Julianna lett, akire az első adatunk már férje halála utánról, 1498. június 27-ről van.¹¹⁸ A családneve körül azonban közel ötven éve folyik a vita. Még 1958-ban, illetve 1959-ben Obermayer Erzsébet és Horváth István Károly Macedóniai László püspökről írt tanulmányukban arra a következtetésre jutottak, hogy a püspök anyja és a nádor anyja testvérek voltak. Az érveik között szerepelt, miszerint László püspök külföldi útjain gyakran hangoztatta a nádorral, Bátorai Istvánnal való rokonságát, továbbá ismertették a Bunyitai Vince által fellelt, az Országos Levéltárban lévő genealógiai leírást is.¹¹⁹ Mindezek alapján bizonyítottan találtak a rokonságot a püspök és a nádor között. Engel Pálnak az ecsediekről összeállított genealógiai tábláján András második feleségeként Drágfi Juliannát hozza.¹²⁰ Kubinyi Andrásnak Báthory Miklós váci püspökről írt tanulmányában Engelre hivatkozva vetette el az Obermayer–Horváth szerzőpáros állítását.¹²¹

Kérdés, hogy mit mondanak okleveles adataink? Nos, Juliannától összesen nyolc levelet ismerünk, amelyek közül hatban csak annyit tudunk meg, hogy Julianna Bátorai András özvegye.¹²² Am a hetedikben, amely 1503. szeptember 14-én kelt Bátorban, és a nyolcadikban, amely 1503. szeptember 30-án kelt, azt találjuk, hogy Rátolti Julianna Bátorai András özvegye.¹²³ Mindezek fényében – úgy hiszem – lezárható a vita Bátorai András harmadik(!) felesége, illetve fiúk, István nádor

113. Zichy X. 204.

114. DF 211 173.

115. DL 81 940.

116. Zichy X. 213. „Ceterum sciat pro certo caritas vestra, quod Deo opitulante nos sumus nunc in bona sanitate, Nicolaus eciam filius vester est sanus filiamque vestram, sororem nostram bene sanam atque incolumem cum decenti honore et magna solempnitate tradidimus, et omnia negocia sua cum magna iocunditate disponimus.”

117. DL 55 927. és 55 962.

118. DL 56 298.

119. K. Obermayer Erzsébet – Horváth István Károly: Egy humanista élete és működése a Mohács körüli évtizedekben. Századok 93. (1959.) 771-801. A latin idézet a 781. oldalon: „Johannes Weseniu habuit filiam Sophiam, que erat tradita Ladislao Ghulaffy. Eadem genuit filiam Agnetem, que fuit copulata Johanni de Machedonia, que demum genuit Franciscum, Nicolaum et Ladislaum de eadem Machedonia. Idem Ladislaus Ghulaffy ex eadem Sophia habuit filiam nomine Julianam, que fuit tradita Andree de Bathor, ex qua idem genuit Stephanum et Andream de eadem Bathor.” – A püspökre lásd még Fedeles Tamás: A pécsi székeskáptalan személyi összetétele a késő középkorban (1354–1526) (Tanulmányok Pécs történetéből 17.) Pécs Története Alapítvány Pécs, 2005. 399.

120. Engel: Genealógia, Gütkeled nem 1. Rakamazi ág 6. tábla: Bátorai (ecsedí). – Az általa megadott jelzetek egyikén sincs arra utalás, hogy Julianna a Drágfi családból származott volna!

121. Kubinyi: Báthory Miklós 16/19. jegyzet.

122. 1498. jún. 27. (DL 56 298.); 1498. aug. 21. (DF 260 153.); 1499. ápr. 12. (DL 71 073.); 1503. szept. 23. (DF 216 633.); 1503. szept. 30. (DF 216 635.); 1506. okt. 21. (DL 93 723.)

123. DF 216 630. „Ex domo nostra Bathorea, in festo exaltationis Sancte Crucis, anno Domini millesimo quingentesimo 3o.” Az aláírás: „Juliana de Ratholth condam spectabilis ac etc. magnifici domini Andree de Bathor relicta.” – DF 216 635. „Nos Juliana de Ratholth relicta condam spectabilis et magnifici domini Andree de Bathor.”

és László püspök rokonsága ügyében. Az előbb leírtak alapján bizton állítható kettejük rokonsága.

Bátori Andrásnak három házasságából négy fia – György,¹²⁴ István, András¹²⁵ és Miklós¹²⁶ – és négy leánya – Borbála,¹²⁷ Orsolya,¹²⁸ Julianna és Eufrozina¹²⁹ – született. Az biztosnak tűnik, hogy a három fiatalabb fiú és – amennyiben feltételezzük azt, hogy a leányok anyjuk nevét kapták – a két utóbbi leány a harmadik feleségétől, Rátolti Juliannától született. Mindezek fényében Borbálát feltételesen András első, hasonló nevű feleségétől, míg Orsolyát talán Várdai Dorottytól származtathatjuk.

Tisztségei

<i>királyi asztalnokmester</i>	1458. III. 8. ¹³⁰
	1458. IX. 17. ¹³¹
	1458. X. 29. ¹³²
<i>királyi lovászmester</i>	1460. VI. 24. ¹³³
<i>koronaőr</i>	1490. IX. 19.–1493. VI. (István helyettese)
	1493. VI.–1493. X. 17. ¹³⁴
<i>ispánságai:</i>	
szatmári	1457. IV. 16.–1494. II. 23. ¹³⁵
közép-szolnoki	1458. IX. 17. ¹³⁶
szabolcsi	1491. IV. 25.–1494. VIII. 18. ¹³⁷
zarándi	1491. VII. 25.–1493. I. 15. ¹³⁸ [1496. VI. 15.]

István, II. (I. István fia) 1435. VII. 26.¹³⁹–1493. VI.¹⁴⁰

A család második generációjának zászlóvivője, aki a politika porondján a legmagasabbra emelkedett.¹⁴¹ Kora ifjúságától kezdve a Hunyadiak szolgálatában állhatott. 1458. február 9-én ott találjuk a straznitszi egyezményt megkötők között. (Podjebrád

124. 1484: Bátori oklevelek 343/15.

125. 1490: DL 19 677.

126. 1491: DL 19 738.

127. 1519: DL 72 185.

128. 1499: DL 71 073.

129. 1506: DL 93 723.

130. DL 39 598. Bátori András *magnificus* címzése csak az asztalnokmesteri cím elnyerése után volt lehetséges, ám ő egyedül 1458-ban mutatható ki e tisztségben, továbbá Dersi Gergely is ezekben az években szerepel. (Vö. DL 39 588.) Ezen év mellett szól az is, hogy 1460-ban már Várdai Dorottya volt András jegyese, majd felesége.

131. DL 39 588.

132. DL 15 289.

133. DL 70 906.

134. Iván: Visegrád 200., javította Neumann: II. Ulászló 333. – Bátori István halálára lásd Neumann Tibor e kötetben megjelent tanulmányát.

135. Engel: Archontológia I. 191. (Zichy XII. 251.); 1458: DL 39 588.; 1469: DF 234 424.; 1470: DL 55 926.; 1474: DL 55 989.; 1477: DL 56 027.; 1478: DL 56 047.; 1482: DL 56 130.; 1483: DL 56 132., 56 152.; 1484: DL 56 169.; 1491: DL 27 556.; 1492: DL 71 036.; 1493: DF 287 361.; 1494. II. 23.: DL 73 327.

136. DL 39 588.

137. Szabolcs II. 13.

138. Perényi 640.; Mészáros Orsolya: Szigliget várának története a középkorban. FONS XII. (2005) 3.372.; 1495. II. 9-én az ő világosvári várnagya az alispán. (DL 68 456.)

139. DL 54 963.

140. Vö. Neumann Tibor e kötetben megjelent tanulmányával.

141. Erre lásd Horváth Richárd és Neumann Tibor tanulmányait.

György cseh királlyal létrejött megállapodás, amelynek egyik legfontosabb pontja az volt, hogy Mátyás feleségül veszi a cseh király leányát.) Az egyezményben mint asztalnokmester szerepel.¹⁴² Kubinyi András szerint azonban az oklevél kiállításakor elírták a nevet és nem Istvánnak, hanem Andrásnak kell ott állnia.¹⁴³ Valóban, kétségteljesen 1458-ban Bátori András viselte e tisztséget – amint azt fentebb láttuk –, ám ebből nem következik, hogy testvére ne viselhette volna, hiszen a korszakban szinte végig ketten viselték ezt és más tisztségeket is.¹⁴⁴ Hovatovább az is előfordulhatott, hogy a tisztségét tüntették fel hibásan. 1464-ből ugyanis több olyan oklevéllel is rendelkezünk, amelyben István mint korábbi „királyi kamaramester” szerepel.¹⁴⁵ Azt tudjuk, hogy korábban Geszti Mihály (1459–1460) és Dombói László (1461) viselte ezt a rejtélyes tisztséget, sőt később, 1470. április 13-án Bátori István újból e címmel szerepel.¹⁴⁶ Mivel Bátorit 1464-ben volt kamaramesternek nevezik, így a fentiek függvényében tisztségviselésére az 1458-as, 1462-es és 1463-as év vehető számításba, azaz éppenséggel előfordulhatott, hogy e tisztségét írták le rosszul az oklevélben.

Az 1471-es évben adataink szerint végig Mátyás király környezetében találjuk, így ott volt az év kora-nyarán Csehországban, majd a Vitéz-féle összeesküvés ki-pattanása után is a királya mellett volt.¹⁴⁷ A Bátoriak közül azonban nemcsak ő tartott ki a király hűségén, hanem Miklós nevű testvére is – erre lásd Miklósnál –, aminek jutalmául az 1471 szeptemberében zajló országgyűlés alatt, szeptember 19-e és 23-a között elnyerte az országbírói tisztséget.¹⁴⁸

Sohasem nősült meg, gyermekeire sem maradtak adatok, sőt később a „nőtlen” melléknevet adták neki.¹⁴⁹

Tisztségei

<i>királyi kamara mester</i>	1464. I. 27. előtt ¹⁵⁰ [1458, 1462–1463?] 1470. IV. 13. ¹⁵¹
<i>országbíró</i>	1471. IX. 23.–1493. VI. ¹⁵²
<i>erdélyi vajda</i>	1479. V. 28. előtt–1493. I. 19. előtt ¹⁵³
<i>koronaőr</i>	1490. IX. 19.–1493. VI. ¹⁵⁴

142. Teleki X. 573.

143. Kubinyi: Bárók 197., Uó: Báthory Miklós 16.

144. Vö. Fügedi: Arisztokrácia 118-124.

145. 1464: DL 71 998., 72 004. „pridem camere magistri nostri.”

146. Kubinyi: Báthory Miklós 18-19. – Geszti: 1459. XII. 30. (DL 55 659.); 1460. III. 7. (Héderváry I. 293.) – Dombói 1461. IV. 24. (DL 15 569., 84 944.); V. 9. (DL 15 583.); V. 11. (DL 88 366.); VI. 30. (DL 90 034.); XII. 18. (DL 15 667.) – Bátori: DL 16 994.

147. Vö. a relatio-s jegyzetekkel 1471. III. 6. Buda. (A podmanini Podmaniczky-család oklevéltára I. kötet 1351–1510. Közzétette, családtörténeti bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta *Lukinich Imre*. Budapest, 1937. (*Lukinich Imre*: A podmanini és aszódi báró Podmaniczky család története IV. kötet) I. 97.); VI. 23. Iglau. (DL 102 587.); VII. 23. Esztergom. (DL 61 057.); VII. 28. Buda. (DL 17 236.); X. 25. Buda. (DL 17 264.) – Az adatok a Horváth Richárd által készített Mátyás itineráriumból valók, használatát ezúton is köszönöm neki.

148. 1471. szept. 19-én még Matucsina Gábor volt az országbírói jelenlét előtt folyó perek bírója. (DF 260 115.)

149. Itineráriumának 1479-ig terjedő és 1490–1493 közötti részét lásd Horváth Richárd és Neumann Tibor e kötetben lévő tanulmányaiban.

150. DL 71 998., 72 004.

151. DL 16 994., relatio.

152. DL 17 254.

153. Vö. Horváth Richárd és Neumann Tibor e kötetben megjelent tanulmányaival.

154. Iván: Visegrád 200.; javította Neumann: II. Ulászló 333. és Neumann Tibor e kötetben lévő tanulmánya.

ispánságai:

zarándi	[1473–1493.] ¹⁵⁵
somogyi	[.....– 1493.] ¹⁵⁶
zalai	[1491–1493.] ¹⁵⁷

Péter, II. (I. István fia) 1445. IV. 10.¹⁵⁸–1461. VI. 20.¹⁵⁹

A korán meghalt testvérnek nem ismerjük sem tisztségét, sem feleségét.¹⁶⁰

Pál (I. István fia) 1445. IV. 10.¹⁶¹–1496. VI. 4.¹⁶²

Az ötödik fiúval több probléma is van. Általában azt tartják róla, hogy vagy elmebeteg, vagy néma volt.¹⁶³ Hogy honnan eredeztethető e nézet, nem tudom, mivel sem Wagner, sem Wertner, sem Kubinyi nem hozza, hogy mire vezeti vissza ezen állítást. Mindezekkel szemben áll az, hogy egyrészt Pál általában szerepelt mindig egyik fontosabb adomány-¹⁶⁴ és zálogolólévélben,¹⁶⁵ másrészt tevőlegesen is részt vett a birtokügyekben.¹⁶⁶ Habár a Marcaliakkal kötött örökösödési szerződésből kimaradt,¹⁶⁷ de az 1490-es Mórocokkal létrehozottból nem.¹⁶⁸

Ugyanebben az időben a budai káptalanban szintén ismerünk egy Bátori Pál nevű kanonokot, aki 1453 és 1472 között mutatható ki.¹⁶⁹ A káptalan 1462. március 12-én kelt privilégiuma szerint bizonyos birtokok iktatásánál Bátori Pál kanonok volt jelen.¹⁷⁰ A két Pál azonossága többször is felmerült már, ám szerencsénkre rendelkezünk egy olyan budai káptalan által kiállított privilégiummal, amely egyértelműen eldönti a kérdést: 1472-ben a Pest megyei Szecső birtok Bátori Miklós

155. Csak alispánja révén tudunk ispánságáról. Ugyanis az egyik alispán általában a Bátoriak kezében lévő világosvári várnagy volt: 1481 és 1499 között (Zarándi) Horvát István volt az egyik várnagy (Vár adattár; UB VII. 280.; DL 59 881.), míg ugyanő alispánként 1473 és 1497 között mutatható ki. (A Justh család levéltára 1274–1525. Közzéteszi Borsá Iván. /A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 20./ Bp., 1991. 89/235.; DL 94 610.)

156. Lásd Neumann Tibor tanulmányát.

157. Csak alispánja révén tudunk ispánságáról. E poszt egyik viselője Gétyei János volt (Holub: Zala 473. – 1492. V. 29., VI. 14.; 1493. VI. 13.), akiről tudjuk, hogy az országbíró, majd a család familiárisa volt, s 1524-ben Bátori István nádor és testvérei neki adományozták a Valkó megyei Ivánka castellumot „attentis et consideratis multimodis serviciis egregii Johannis de Gethye predicti regni Hungarie vicepalatini, que ipse ab ineunte etate sua primum spectabili et magnifico condam domino comiti Stephano de Bathor alias iudice curie regie et wayvode Transilvano, fratri nostro carissimo tandemque nobis et toti domui familieque Bathoree pro locorum et temporum diversitate cum omni fidelitatis constancia et animi integralitate atque sanguinis sui effusione non parcendo persone et expensis suis indefesse exhibuisset et impendisset.” DL 47 572.

158. Bátori oklevelek 335/9.

159. DL 55 695.

160. Folyamatosan kimutatható: 1452: DL 14 584.; 1454: DF 222 562. (Prágában tesznek panaszt nevükben.) 1457: DL 14 053.

161. Bátori oklevelek 335/9.

162. DL 20 218.

163. Wagner: Collectanea I. 35.; Kerékgyártó I/IV. 330.; Wertner: Báthoryak; Kubinyi: Báhory Miklós 15/13. jegyzet.

164. 1464: DL 72 004.; 1492: DL 26 812.

165. 1462: DF 211 088-9.; 1464: DL 71 998.; 1471: DL 30 322.

166. 1471: DL 17 254.; 1484: Bátori oklevelek 343/15.

167. Bátori oklevelek 342/14.

168. Sopron vármegye története. Oklevéltár I–II. Szerkesztette: Nagy Imre. Sopron, 1889–1891. II. 562.

169. Köblös: Archontológia 284. Lásd még 1453: DL 102 836.; 1454: DL 14 776. mint kiküldött.

170. DL 73 513. „hominem scilicet honorabilem magistrum Paulum de Bathor socium et canonicum nostrum.”

szerémi püspök, István, András, László és Pál részére való iktatásakor a káptalani kiküldött Bátorai Pál mester kanonok volt.¹⁷¹ Mindezek alapján kizárható, hogy a két Pál azonos egymással.

László (I. István fia) 1445. IV. 10.¹⁷²–1477. VI. 5.¹⁷³

A hatodik fiú, László részt vett a Mátyás vezette boszniai harcokban testvérével, Istvánnal együtt.¹⁷⁴ Wertner Mór és Engel Pál szerint felesége Berzevici Erzsébet volt, ám adatot nem hoznak rá, gyermekei feltehetőleg nem maradtak utána. Testvéreihez hasonlóan haláláig az összes birtokügyben részt vett, mind közül a legfontosabban, a Marcaliakkal kötött örökösödési szerződésben is szerepel a neve,¹⁷⁵ utolsó említése a Maróti birtokokat nekik adományozó oklevélből van.

Tisztségei

királyi asztalnokmester 1462. V. 29.¹⁷⁶
1464. I. 27.–1466. III. 24.¹⁷⁷

ispánságai:

szatmári és zarándi 1470.¹⁷⁸

Miklós (I. István fia) 1445. IV. 10.¹⁷⁹–1506. II. 23.¹⁸⁰

Bátorai István országbíró legfiatalabb fia egyházi pályára lépett. Miklós Itáliában, Firenzében járt egyetemre valamikor az 1460-as években, de hogy mikor, azt pontosan nem tudjuk. Veress szerint 1469 nyarán hazatért, mivel ekkor nyerte el a szerémi püspöki széket.¹⁸¹ Ám ezzel az állítással komoly probléma van. Bátorai Miklós 1468. szeptember 28-án, egy királyi privilégium méltóságsorában már választott szerémi püspökként szerepel,¹⁸² jöllehet 1473. január 7-én még csak a kisebb egyházi rendeket vette fel.¹⁸³

Kérdés azonban, hogy előtte volt-e valamilyen más egyházi tisztsége. Ugyanis az szinte teljesen kizárható, hogy mindenféle korábbi javadalom nélkül egyenesen

171. DL 17 351. „nostrum hominem, videlicet honorabilem magistrum Paulum de Bathor socium et concanonicum ad premissam introductionem et statucionem faciendam nostro pro testimonio fidedignum duximus destinandum ... prefatos dominum Nicolaum electum, necnon comitem Stephanum ac Andream, Ladislaum et Paulum de Bathor in dominium eiusdem introduxissent.”

172. Bátorai oklevelek 335/9.

173. Teleki XII. 21-24. (DL 34 309.) – 1479. III. 12-én már néhai. (DL 18 180.)

174. 1464. (DL 72 004.) „presertim autem hiis diebus in regno Rascie et post dum pro recuperacione terrarum Bosne laborassemus, iidem Stephanus et Ladislaus cum notabili et decenti comitiva cum propriis ipsorum sumptibus comparata existentes, pluraque ibidem pro honore et eliberacione dictarum terrarum Bosne egregia ac strenua opera magnanimitate peragendo se maiestati nostre cum omni fidelitatis constancia reddiderunt valde gratos.”

175. Bátorai oklevelek 342/14.

176. DRH 1458–1490. 129.; Kubinyi: Báthory Miklós 17.

177. DL 71 998.; Hist. Crit. VIII/15. 152. – Mindvégig Perényi Istvánnal közösen. (Az utóbbi adatot Horváth Richárdnak köszönöm.)

178. Wagner: Collectanea I. 35., hivatkozás nélkül.; Kerékgyártó I/IV. 330.; Wertner: Bathoryak. (Mind-egyik Wagner után.) – Okleveles nyomát eddig nem találtam.

179. Bátorai oklevelek 335/9.

180. DL 21 521. II. Ulászló király oklevelének méltóságsorában.

181. Veress Endre: Olasz egyetemeken járt magyarországi tanulók anyakönyve és iratai 1221–1864. Budapest, 1941. 323-324. (Somlyaiként említve.) Az 1469. szept. 13-án kelt privilégium méltóságsorára alapozva. (DF 268 727. Az adatot Horváth Richárdnak köszönöm.)

182. UB VI. 356. (Horváth Richárd gyűjtése.) – Hasonlóan 1468. dec. 27-én is. (DF 206 796.) – Elődje, Orbán egy 1468. márc. 12-i méltóságsorban még szerémi püspök. (DL 105 861.)

183. Erdújrhelyi: Kutatások 629/161.

a püspöki székbe került volna. Nos, némi szerencsével ugyan, de sikerült adatot találni előző tisztségére. 1468. április 25-én egy bizonyos Miklós budavári plébános levelet intézett Kállói Lőkös Jánoshoz, melyben orvosi tanácsokat adott neki.¹⁸⁴ A levélen lévő pecsét – már amennyi megmaradt belőle – és a Batori Miklós által használt pecsét képe között meglehetősen nagy a hasonlóság.¹⁸⁵ E Miklós plébános nem igazán ismert a kutatás előtt, mint ahogy a budai plébánosok listája is meglehetősen szellős. Azt tudjuk, hogy elődje, Aloth István 1453-tól 1465. december 20-i haláláig volt plébános.¹⁸⁶ Ugyanakkor 1470. május 17-én már Matucsínai Gáborral találkozunk mint budai plébánossal.¹⁸⁷ Mindezek fényében Miklósunk plébánossága pontosan beilleszthető a köztes időbe, azaz 1465. december végétől vagy 1466 elejétől 1468. szeptemberéig Batori Miklós volt a budavári plébános.

Ezzel szemben egy másik javadalmától meg kell őt fosztanunk. Vitéz János leveleinek egyikében, amelyet a király nevében 1462 májusában írt, szerepel egy Miklós váci örkanonok és szentszéki ügyvivő, akit az indexben Batori Miklós néven oldott fel a kiadó.¹⁸⁸ Azonban e Miklós nem a Batori, hanem a Mohorai család tagja volt.¹⁸⁹

A szerémi püspökségről a továbblépésre majd négy évet kellett várnia. A váci püspöki székben elődje, Szilasi Vince 1473. január 8-án szerepel utoljára,¹⁹⁰ nem mellesleg Miklóst e napon erősítette meg a pápa a szerémi püspökségben.¹⁹¹ Miklós kinevezése azonban nem történt meg azonnal, mivel a püspöki szék 1473. december 10-én még üresedésben volt, és Miklós is szerémi püspökként szerepel.¹⁹² Az első adatunk váci püspökségére 1474. április 16-ról van,¹⁹³ míg a pápai megerősítő bulla 1474. április 22-én kelt.¹⁹⁴ A püspökség élén haláláig maradt, az utolsó adat reá 1506. február 23-ról van.

Még egy, a szakirodalomban eddig nem ismert tisztségéről kell szót ejtenünk: egy 1471. március 28-i oklevélben Batori Miklós szerémi püspöksége mellett a királyi kancellár cím is szerepel.¹⁹⁵ Kérdés, hogy mire véljük e tisztségben való felbukkanását, ezen adatunk ugyanis felülírja a Batoriak Mátyás-kori felemelkedésének

184. DL 55 861. Egregio viro domino Johanni Lewkes de Kallo, domino suo honorando!

Egregie vir domine michi honorande! Intimata vestra sane intellexi, illa infirmitas est iam fermata, in primis incipiatis alumen, quantum est nux et modicum plus de melle et bene ternant et incorporent invicem in morterio et cum illa materia sepius inungant et semper expirat, ne de glutore ivi(?). Misi vobis quandam aquam in una flasca, si in nasu habet, defectum faciant, tentam vulgo kyred prius madidata in dicta aqua et sic intrudant, ad nares eciam madidata in ipsa aqua pecia tele(?) molle(?) et sic paulatim madidetur, locus per parvum, sed aqua est valde acuta, oportebit mortificare morbum cum istis materiis valde debebunt continuare et festinare, alias timendus est. Ex Buda, in festo Sancti Marci ewangeliste, anno Domini M° CCCC° LXVIII.

Nicolaus plebanus ecclesie Beate / Marie virginis de castro Budensi

185. Vö. Sölich Miklós: Báthory Miklós váci püspök pecséthasználata, In Báthory Miklós 63-72.; különösen 71.

186. Bónis: Jogtudó 213/60. (További adat rá: 1461: DL 15 670.)

187. DL 17 005.

188. Vitéz János levelei és politikai beszédei. Válogatta, a szöveget gondozta és a bevezető tanulmányt írta Boronkai Iván. A jegyzeteket írta Bellus Ibolya. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1987. (Magyar Ritkaságok.) 271.

189. Varga Lajos: A váci székeskáptalan Báthory püspök idejében. In Báthory Miklós 73-110.; 90.

190. Engel: Archontológia I. 75.

191. Eubel II. 238.

192. DL 107 712.

193. DL 103 752. „Nicolaus de Bathor electo Waciensi ... episcopis.”

194. Eubel II. 261.

195. Perényi 543. (DL 70 956. „Nicolaus episcopus ecclesie de Banmonostra, cancellarius domini regis, magnifici Andreas, Stephanus, Paulus et Ladislaus filii condam Stephani de Bathor.”)

eddig ismert forгатókönyvét. Ne feledjük, hogy a Vitéz-féle összeesküvés évében járunk. Nézzük hát adatainkat szép sorjában. Mint azt Kubinyi András kutatásaiból is tudjuk, a királyi kancellária élén az 1464-es reform óta két fő- és titkos kancellári címmel rendelkező személy állt: Vitéz János esztergomi és Várdai István kalocsai érsek. A kancellária tényleges vezetését az utóbbi, illetve (al)kancellárja látta el: 1464–1466: Apáti Lukács, 1466–1468: Handó György, majd 1468. március 25-től Matucsina Gábor.¹⁹⁶ Várdai István halála (1471. január) után¹⁹⁷ az érsekséget 1471. február 14-e előtt Matucsina Gábor foglalta el,¹⁹⁸ odahagyva plébánosságát. A főkancellári széket is minden bizonnyal ekkor kapta meg, habár most felcserélődtek a szerepek: ezúttal Vitéz lett a tényleges ügyintéző főkancellár,¹⁹⁹ míg Matucsina Vitéz szerepét vitte tovább. Mivel Gábor távozott a kancellári székből, helyét mással kellett betölteni: a jelek szerint Mátyás Batori Miklós szerémi püspökben találta meg az alkalmas személyt az alkancellári tisztségre. Ez a helyzet azonban a Vitéz-féle összeesküvés kirobbanása miatt nem sokáig maradt fenn. Amint a király tudomást szerzett róla, Matucsina Gábort tekintette az egyetlen fő- és titkos kancellárnak, sőt Rozgonyi János országbíró 1471. augusztusi halála²⁰⁰ után az országbírói jelenlét előtt folyó perek bírójává is megtette.²⁰¹ Mindezek fényében Batori Miklós (al)kancellársága tökéletesen beilleszthető a mozaikba. Hogy meddig töltötte be a pozíciót, nem tudjuk, mindenesetre 1471 szeptemberében már nem így szerepel az oklevelekben. Ezzel azonban nem érte veszteség a családot, mivel ugyanezen oklevelekben testvére, István már mint országbíró szerepel.²⁰² Batori Miklós helyét az alkancellárságban Karai László vette át – az első adat tisztségére 1471. november 11-ről van.²⁰³

Tisztségei

<i>budavári plébános</i>	1467. VI. 1. ²⁰⁴ 1468. IV. 25. ²⁰⁵ [1465/6–1468. IX. 28. előtt]
<i>szerémi püspök</i>	1468. IX. 28.–1473. XII. 10. ²⁰⁶
<i>királyi kancellár</i>	1471. III. 28. ²⁰⁷ [1471. II.–VIII.]
<i>váci püspök</i>	1474. IV. 16.–1506. II. 23. ²⁰⁸
<i>a somogyvári apátság kommandátora</i>	1496. ²⁰⁹

196. Kubinyi: Mátyás-kori kancellária 29., 32.

197. 1470. dec. 17-én még él. Kubinyi: Mátyás-kori kancellária 58.

198. Udvardy József: A kalocsai érsek életrajza (1000–1526). (Dissertationes Hungaricae ex historia Ecclesiae XI.) Köln 1991. 322-7. (DL 17 162.)

199. Kubinyi András: Vitéz János és Janus Pannonius politikája Mátyás uralkodása idején. In Humanista műveltség Pannóniában. Szerkesztette Bartók István, Jankovits László és Kecskeméti Gábor. Pécs, 2000. 7-26.; 23. (1471. márc. 11. Kubinyi: Mátyás-kori kancellária 32/32. jegyzet.)

200. Kubinyi: Báthory Miklós 22.

201. E minőségében adott ki oklevelet 1471. szeptember 11-e és 19-e között (DL 17 245., Héderváry I. 367.=DL 17 252., DL 17 253., DF 260 115.) – Nem mellesleg ekkor zajlott az országgyűlés is.

202. 1471. IX. 23.: DL 17 254.; 1471. IX. 28.: DL 17 258.

203. Bónis: Jogtudó 228/51. jegyzet. (DL 86 001.)

204. Erdűjhelyi: Kutatások 624/129. – A szövege kiadva: Monumenta Romana episcopatus Vesprimiensis. A veszprémi püspökség római oklevéltára. Közrebocsátja a római magyar történelmi intézet. III. kötet (1416–1492.) Bp. 1902. 187.

205. DL 55 861.

206. UB VI. 356.; DL 107 712. – Pápai megerősítése 1473. jan. 8-án. (Eubel II. 238.)

207. DL 70 956.

208. DL 103 752. (Pápai megerősítése 1474. ápr. 22-én: Eubel II. 261.); DL 21 521.

209. DL 20 421.

Margit (I. István leánya) 1445. IV. 10.²¹⁰–1499. IV. 12.²¹¹

István legidősebb leánya Tarkói Margittal kötött házasságából született.²¹² Első házassága révén rövid időre a Bátoriak rokonságba kerültek az uralkodóházzal, férje ugyanis Szilágyi Mihály, Mátyás nagybátyja volt. A frigy megkötésére nem tudjuk mikor került sor, de Margit 1461. április 21-én már özvegyként szerepel,²¹³ amikor is Mátyás tartozásai fejében a Zaránd megyei Világosvárat zálogként, Diód várát pedig élete tartamára a kezén hagyta.²¹⁴ Rá két hétre, immáron Világosváron találkozunk az özvegygel, aki nyugtatta a várnagyokat a vár átadása felől.²¹⁵ 1462. december 10-én még özvegy,²¹⁶ ám 1463. február 8-án már Alsólendvai vagy Bolondóci Bánfi Pál felesége.²¹⁷ 1465. április 15-én testvérei, András, István, László, Pál és Miklós az Esztergom megyei Kőbölkút meg a Komárom megyei Ravaszkeszi és Újfalu birtokaikat 2500 aranyforintért elzálogosították Szécsi Dénes esztergomi érseknek, hogy a pénzből megválthassák Margittól és férjétől, Páltól Világosvár várát.²¹⁸ Margit első házasságából nem született utód, míg a másodikból Ferenc és Erzsébet nevű gyermekeit ismerjük.²¹⁹ Bánfi Pál valamikor 1477 előtt halt meg, Margit azonban jócskán túlélte férjeit, s 1497. december 21-én megegyezést kötött unokaöccseivel, hogy 2500 forintot kap tőlük három Esztergom megyei falu kiváltására, valamint megkapja a Pest megyei Szecső birtokot is.²²⁰ Az egyezség végső alakját 1499. április 12-én nyerte le, amikor valóban megkapta a Pest megyei Szecső mezővárost élete végéig.²²¹

Erzsébet (I. István leánya) 1445. IV. 10.²²²

Makay Dezsőnek a Telegdyekről írt munkájában annak a nézetének adott hangot, hogy Telegdi János „neje Báthory Erzsébet, Ecsedi Báthory András koronaőr és Bélteki Drágffy Julianna leánya” volt, s gyermekük István, később kincstartó lett.²²³ Az általa leírtak aztán tovagyrúztak,²²⁴ elfogadta azokat Engel Pál²²⁵ és Kubinyi

210. Bátorai oklevelek 335/9.

211. Perényi 690.

212. DL 20 644. „generosa domina Margaretha relicta condam magnifici Pauli Banffy de Alsolyndwa, filia videlicet condam magnifici Stephani de Bathor” ... „pro omnimoda satisfactione dotis et rerum paraffernalium condam generose domini Margarethe relicte dicti condam Stephani de Bathor, matris sue.”

213. DL 15 567.

214. Horváth: Bátorai várak 311.

215. DL 59 488.

216. Codex diplomaticus sacri Romani imperii comitum familiae Teleki de Szék. A római szent birodalmi gróf széki Teleki család oklevéltára. I–II. Szerkesztette Barabás Samu. Bp., 1895. II. 78. „pro nobili domina relicta Michael(i) Zilagi.”

217. Teleki XI. 45., febr. 9-i kelettel. (quinto die quintodecimo die feria sexta ante festum conversionis Pauli.)

218. DL 15 962. Érdekes, hogy e birtokok a Bátorai család életében többször zálogosításra kerültek.

219. Engel: Genealógia, Hahót nem 5. tábla: Bánfi (bolondóci).

220. DL 20 633. – 1498. januárjában már nyugtatta Györgyöt és testvéreit a mezőváros és egy birtok átadásáról. (DL 20 644.)

221. DL 71 073. (Perényi 690.)

222. Bátorai oklevelek 335/9.

223. Makay Dezső: A Csanád nemzetség – A Telegdy-család. Turul 1895. 167–198.; 176–177. Mind-ehhez két jelzetet fűzött: DL 14 443. Ebben a tanúk között szerepel 1451. febr. 6-án Telegdi János.; a Wesselényi család levéltárában lévő 1476-os oklevél. Ilyen két darab van: DL 105 511-2. Egyikben sincsen sem Telegdi, sem Erzsébet nevű személy! – Adata valószínűleg Wagner: Collectanea I. 37. és Kerékgyártó I/IV. 350. vezethető vissza.

224. Wertner: Bathory; Blazovich László–Géczi Lajos: A Telegdiek pere 1568–1572. Szeged, 1995. (Dél-alföldi évszázadok 6.) 24.

225. Engel: Genealógia, Csanád nem 1. Főág, 2. tábla: Telegdi.

András is,²²⁶ annyit változtatva rajta, hogy nem András, hanem István gyermekeként vették fel Erzsébetet – minthogy az előbbinek nem, az utóbbinak viszont volt ilyen nevű leánya. Az okleveles adatok fényében két dolgot jelenthetünk ki: Erzsébetnek nem ismerjük a férjét, Telegdi Jánosnak pedig – legalábbis az idézett adatok alapján – felesége neve nem Erzsébet volt.

Katalin (I. István leánya) 1445. IV. 10.²²⁷–1474. I. 7.²²⁸

Katalin vagy – ahogyan az 1474-es oklevélben szerepel – Katkó férje Marcali Dénes fia, György volt. A férj utoljára 1456 márciusában szerepel a forrásokban, s házasságukból tudomásunk szerint egyetlen fiúgyermek, László élte meg a felnőttkort,²²⁹ aki 1480-ban Mátyás asztalnokmestere volt.²³⁰ E Lászlónak feleségétől, Hédervári Magdolnától nem születtek gyermekei, így mivel ő volt a család utolsó férfitagja, halála esetén a birtokaik a koronára szálltak – volna. Ám ezt megelőzendő, Katalin testvérei, Batori István országbíró, András és László kölcsönös örökösödési szerződést kötöttek Marcali Lászlóval.²³¹ Miután László 1487-ben meghalt, a birtokok – Corvin János herceg rövid birtoklása után – 1490-ben a szerződés értelmében a Batoriak kezére kerültek.²³² Katalin a kölcsönös örökösödési szerződés megkötésekor még életben volt.

Gál (I. István természetes fia) 1444.²³³–1469. V. 29.²³⁴

Személyét kérdőjelesen illeszthetjük az ecsedi Batori család tagjai közé, ám meglehetősen nyomós bizonyítékokkal rendelkezünk afelől, hogy Gál Batori István természetes avagy törvénytelen gyermeke lehetett. Egy 1460-as tanúvallató oklevél szerint Gál akkor kb. 39 éves volt, ennek megfelelően születését 1421 körülre tehetjük. István a törvénytelen gyermeket egyházi pályára küldte – mást nem is nagyon tehetett –, s ennek megfelelően kitűnő képzettségben részesítette. Elérve a megfelelő kort, 1444-ben a krakkói egyetem hallgatója lett, ahol a beiratkozottak között „Gallus magni Stephani de Bateor” néven szerepel.²³⁵ (A *magni* szóban lehetséges, hogy a *magnifici* torzult alakját kereshetjük.) Nem tudjuk, hogy hány évig koptatta az iskolapadot, de hazatérve a budai káptalanban kapott kanonokságot, ahol 1454-től mutatható ki. Nem maradt azonban sokáig egyszerű kanonok, mivel 1456 novemberétől immáron éneklőkanonoki stallummal rendelkezett, amelyet 1469. május 29-ig biztosan a kezében tartott.²³⁶ (Az éneklőkanonoki stallum mindenképpen előkelő származást sejtet.) Közben egyházi feladatokat is ellátott, így 1457. július 30-án mint kiküldött bíróval találkozunk a sasadi tizedper egyik fázisában.²³⁷ Az éneklőkanonokságban 1462-ben a már említett nem ecsedi családbeli

226. Kubinyi: Báthory Miklós 22.

227. Batori oklevelek 335/9.

228. Batori oklevelek 342/14.

229. Engel: Genealógia, Péc nem 2. tábla: Marcali.

230. Fügedi: Arisztokrácia 121.

231. Horváth: Batori várak 313. – A szerződés: Batori oklevelek 342/14.

232. Horváth: Batori várak 315-316.

233. Köblös: Archontológia 284/4. jegyzet.

234. ASV Reg. Supp. 644, fol. 97v-98v. – A supplicatio szövegét Szovák Kornél bocsájtotta rendelkezésemre, amelyet ezúton is köszönök neki.

235. Köblös: Archontológia 284.

236. Köblös: Archontológia 284. és ASV Reg. Suppl. 644, fol. 97v-98v.

237. DL 15 180., 65 531. és 208 735.

Bátori Pál volt a helyettese.²³⁸ Valamikor a hatvanas évek folyamán Mátyás király anyjának, Szilágyi Erzsébetnek lett a káplánja, aki 1469-ben kérvényezte számára a pápánál a beregszászi plébániát. Mint a kérelemből megtudjuk, a Mindenszentek tiszteletére szentelt plébánia Martonosi Péter halálával üresedett meg, s azt utána Martonosi Benedek igazgatta. Ám az esztergomi érsek Gált jelölte és rendelte a plébánia élére. Azonban Gálnak kétségei támadtak, miszerint jogosan foglalta-e el a plébániát, s ezért kéri a pápai megerősítést, amit meg is kapott.²³⁹ Sajnos további adatunk nincsen személyére, bár mindezek azt a gyanúkat erősíthetik, hogy nem egy mezővárosi jobbágy gyermekével állunk szemben, hanem a „nagy” Bátori család egyik, még ha nem is törvényes születésű, tagjával.

Margit (Tamás leánya) 1445. IV. 10.²⁴⁰–1465. VII. 8.²⁴¹

Tamás és Krisztina legidősebb leánya, akinek férje Kállói Szaniszló fia, János fia, János volt. E Jánost, Lőkös Miklós fia, Jánostól megkülönböztetve *ifjabbként* említik a források. Ifjabb János 1421 körül születhetett,²⁴² 1452-ben Hunyadi János tokaji várkapitánya volt.²⁴³ Valószínűleg tőle eredhet az ág Vitéz mellékneve is. Maga János is így szerepel már többször.²⁴⁴ Vitéz János 1463. december 12-én még életben volt,²⁴⁵ ám 1465. július 8-án már özvegye és két fia, Péter és András szerepelt.²⁴⁶ Margit és ifjabb János házasságkötésére 1447. május 4-e után kerülhetett sor,²⁴⁷ s házastársakként szerepelnek 1461. december 10-én²⁴⁸ és 1462. június 11-én is.²⁴⁹

Erzsébet (Tamás leánya) 1445. IV. 10.²⁵⁰

A második leánynak nem tudunk férjéről és gyermekeiről sem.

Potenciána (Tamás leánya) 1445. IV. 10.²⁵¹–1480. VI. 12.²⁵²

A sorban harmadik leánynak a férje Szakolyi Péter macsói bán lett, akinek ő volt a harmadik felesége. Házasságukból nem születtek gyermekek, s Potenciána 1480-ban már mint özvegy szerepel.

238. Köblös: Archontológia 284. (DF 210 030.)

239. ASV Reg. Suppl. 644, fol. 97v-98v. „Gallum Stephani vero (a szó valószínűleg elírás) de Bathor cantorem et canonicum ecclesie Budensis ipsius regine capellanum.”

240. Bátori oklevelek 335/9.

241. Szabolcs II. 164/595.

242. DL 54 605.

243. Engel: Archontológia I. 444.

244. Szabolcs II. 154/563., 159/566-7.

245. Szabolcs II. 160/585.

246. Szabolcs II. 164/595.

247. Bátori oklevelek 341/13.

248. DF 211 093.

249. DL 71 997.

250. Bátori oklevelek 335/9.

251. Bátori oklevelek 335/9.

252. DL 30 901.

Veronika (Tamás leánya) 1445. IV. 10.²⁵³–1494. VI. 2.²⁵⁴

Tamás és Krisztina legfiatalabb leányának az idők folyamán két férje is volt. Az első Ruzskai Dobó Domokos, aki 1462. június 11-én már e minőségében szerepelt.²⁵⁵ 1468-ban beperelte unokatestvéreit, miszerint Ulászló király halála után, a zavaros időkben elfoglalták az anyjának férje után a birtokaiból járó részt, s aztán anyja halála után őt is kizárták azokból.²⁵⁶ Egy 1469-es oklevél szerint házasságukból öt gyermek – Imre, György, Hedvig, Anna és Orsolya – született.²⁵⁷ Két év múlva, 1471. augusztus 12-én azonban már Domokos özvegyeként és Csaholyi András feleségeként kerül szemünk elé.²⁵⁸ A következő adatunk 1482. május 20-ról van Veronikáról, amikor már Csaholyi András feleségeként adott nyugtát Drágfi Bertalannak és Péternek, miszerint kifizették neki a sólyomkői uradalomból anyja révén járó pénzt.²⁵⁹ Jó tíz év múlva, 1494-ben is az ő feleségeként perli egy bizonyos tartozás miatt Semsei Juliannát – Ruzskai Dobó Imre özvegyét, Varsányi Kenderesi Péter feleségét – meg társait.²⁶⁰

A harmadik generáció

A második generációból ismét csak egy fiú, András vitte tovább a család vonalát.

György, I. (I. András fia) 1484. IV. 24.²⁶¹–1531. VII. 20.²⁶²

András legidősebb fiúgyermeké György volt, aki az eddigi genealógiai irodalom szerint Várdai Dorottytól született és 1490-ben „kb. 30 éves” lehetett.²⁶³ Az utóbbi állítással azonban több probléma is van: egyrészt Várdai István kalocsai érsek 1460. augusztus 10-i leveléből tudjuk, hogy Andrásnak még csak jegyese az egyik Várdai leány,²⁶⁴ így házasságkötésükre csak ezután kerülhetett sor. Ennek legvalószínűbb időpontja – amint fentebb már írtam – 1462. január 10-e lehetett, helye pedig Várda. Az biztos, hogy György Várdai Dorottya fia volt,²⁶⁵ ám születésének időpontja nagy valószínűséggel egybeesik anyja halálával: György 1499. június 4-én Buják várából írt levelében szülőanyjának szólítja András harmadik feleségét,

253. Bátori oklevelek 335/9.

254. DL 20 188.

255. DL 71 997. – Hasonlóképpen 1466-ban is: DL 72 008.

256. DL 16 623.

257. DL 16 790.

258. DF 223 418.

259. DF 285 690.

260. DL 20 188.

261. Bátori oklevelek 343/15.

262. Mon. Habsburgica II. 67.

263. Vö. legutóbb Kubinyi: Báthory Miklós 27.

264. Zichy X. 110.

265. DL 106 083. p. 623.: „quod licet dominus Andreas de Bathor temporibus proxime transactis variis verbis interdum blandiciosus, interdum vero minatoriis aliisque nonnullis promissionibus et persuasionibus spectabilis et magnifici domini Stephani de eadem Bathor, regni huius Hungarie palatini et iudicis Comanorum ac comitis Themesiensis etc. **fratris sui uterini** allectus et inductus illi fassioni quam idem dominus Stephanus de Bathor palatinus de et super solucione illorum viginti milium florenorum, quos idem dominus Stephanus de Bathor palatinus de bonis et iuribus possessionariis ipsium unacum ipso protestanti ac magnifico domino Georgio de Bathor comiti comitatus Simigiensis etc., **fratre ipsorum carnali natu maiori** concernentibus.”

Rátolti Juliannát.²⁶⁶ (Azaz a fiút már minden bizonnyal az új feleség nevelhette fel.) Mivel Dorottya utoljára 1472-ben szerepel, így György ekörül születhetett. Első szereplésekor, 1484-ben kb. 12 éves lehetett. 1491. november 7-én pedig,²⁶⁷ amikor nagybátyja helyett írta alá a békeszerződést, már betölthette 18. életévét és nyilván mint „apród” volt jelen nagybátyja mellett.²⁶⁸ Ifjú korát támogatja az is, hogy tisztséget csak 1499-től viselt.

Házasodásra 40 éves kora körül adta fejét, a neje Gergelylaci Buzlai Mózes és Podmanicki Anna leánya, Katalin volt. Az esküvőre Pasqualigo velencei követ jelentése alapján 1512. február 21-e után került sor, minden bizonnyal Simontornyán.²⁶⁹ Hogy pontosan mikor, az egyelőre nem ismert, ugyanis a király tartózkodási helyei²⁷⁰ alapján is csak annyit állíthatunk, miszerint február 21-e és 25-e között rendezhették meg, s mivel az esküvőket általában vasárnap tartották, így az e két időpont közötti vasárnap, azaz február 22-e vehető számításba. A házasságukról azonban hamar kiderült, hogy gyermektelen lesz, s ennek jeleként 1513. április 1-jén a somogyi konvent előtt Katalin, valamint férjének testvérei, István és András több megállapodásban is – jó előre – tisztázták a György halála után az özvegynek járó jogokat.²⁷¹ György valószínűleg már korábban is tudatában lehetett annak, hogy nem lesz neki örököse, mivel 1507-től kezdve egyre több kegyes adományt tett a segesi minoriták részére,²⁷² s amikor súlyosan megbetegedett, ott ápoltatta magát.²⁷³ Sőt egy 1520-as adat szerint minden birtokrésze feletti rendelkezést István nádorra hagyta, mivel ő maga hátralévő életét cölibátusban, elmélkedéssel kívánta leélni.²⁷⁴

A mohácsi csatát Babócsáról kísérte nyomon, s ott élt ismeretlen időpontban bekövetkezett haláláig.

Tisztségei

királyi lovászmester 1505. X. 15.–1526. VI. 29.²⁷⁵ [Haláláig?]

266. DF 260 481. „Magnifice domine Iuliane relicte condam magnifici domini Andree de Bathor etc., domine et genitrici nostre nobis admodum honorande!”

267. Hist. Crit. XVII. 245.

268. E mellett szól egy 1490-es követjelentés is, amely szerint egyidős lehetett Corvin Jánossal. Vö. Neumann Tibor e kötetben lévő tanulmányának 28. jegyzetével.

269. Kubinyi András: A Gergelylaci Buzlaiak a középkor végén. In Horler Mátyás hetvenedik születésnapjára. Tanulmányok. Szerk. Lóvei Pál. (Művészettörténet – Műemlékvédelem IV.) Budapest, 1993. 269–286.; 279. A követjelentés kiadva: Marino Sanuto világkrónikájának Magyar-országot illető tudósításai II. Közli Wenzel Gusztáv. In Magyar Történelmi Tár 24. (1877) 223.: „Di Hungaria di ser Piero Pasqualigo dotor et carualier orator nostro lultime die 21. feurer di quelle occorentie, e date a Buda; come il Re erra andato in certo castello per honorar le noze dila moglie di Magnifico Moixe suo Maestro di Caxa, doue e sta fato festa.”

270. Buda: 1512. II. 12. (DF 219 183., commissio propria domini regis); II. 14. (DL 37 892. és DF 245 717., c. p. d. r.); II. 16. (DF 287 689. és 290 660.); II. 25. (DL 37 893-4., c. p. d. r.); II. 26. (DF 281 395., relacio venerabilis magistri Johannis prepositi Tituliensis, secretarii regie maiestatis.)

271. SMM 18. (1987) 42/168-43/170.

272. DF 250 348.; 1511: DF 250 360/I.; 1512: DF 250 349.

273. II. Lajos király 1520. júl. 3-i oklevelében (DL 23 416.) „qui ob corporis imbecillitatem ad nos usque proficisci nequiret egregium magistrum Paulum de Bolyar prothonotarium nostrum regium cuiusdam nexus et obligacionis in porcione bonorum eius hereditariorum perficiende ac constituende gracia transmitteremus eius precibus annuentes ipsum prothonotarium vices nostras in huiusmodi negocio subiturum delegavimus, qui ad maiestatem nostram eo munere absoluto iam regressus retulit se se in celebritate divi Johannis Baptiste nuper elapsa id monasterium fratrum minorum in oppido Segesd vocato in districtu castri Babolcha appellati habito accessisse ibidemque ipsum Georgium coram et in conspectu existentem hunc in modum professum fuisse.”

274. DL 23 416. „qui eciam Georgius, quoniam in celibatu reliquum evi traducturus est et ad privatam quietamque vitam se contulit, plenum ius et potestatem ipsi domino palatino concessisset.”

275. Kubinyi: Bárók 200/26.; 1507: DF 250 348.; 1509: DL 25 506.; 1510: DL 104 222.; 1511: DF 250 360/I.; 1512: DF 250 349.; 1513: DL 82 378.; 1514: Mon. rust. 283.; 1516: DL 22 844.; 1517: DL 22

ispánságai:

szatmári	1499. IV. 12.–1504. VII. 12. ²⁷⁶
zarándi	1499. IV. 12.–1508. III. 13. ²⁷⁷
zalai	1503. XI. 13., ²⁷⁸ 1511. XI. 19. ²⁷⁹
somogyi	1505. V. 1.–1526. VI. 11. ²⁸⁰

István, III. (I. András fia) 1490. IV. 28.²⁸¹–1530. V. 8.²⁸²

András második – Rátolti Júliannától első – felnőtt kort megélt gyermeke István volt, aki valamikor a '80-as évek közepe táján születhetett, mivel az 1500-as évekig minden jogi ügyletben fivére, György képviselte.²⁸³ Birtokügyben tevélegesen 1507-ben szerepel először, amikor Ulászló király a zsarolyáni nemesek bizonyos Szatmár megyei részeit adományozta neki, általánosságban említve hűséges szolgálatait.²⁸⁴ Nem sokkal ezután elnyerte első tisztségét, a budai várnagyságot, hogy aztán rövid időn belül – a különféle ispánságok mellett – temesi ispán és az Alsó részek főkapitánya, majd 1519 tavaszának végétől megszakításokkal haláláig nádor legyen.

Nem sokkal nádorrá való kinevezése után „feleség keresésbe” kezdett, s eddig részleteiben nem tisztázott módon, külföldi házastársat talált magának, illetve találtak neki. Az ara Konrád mazóviai herceg és Radziwil vilniusi palatinus leányának, Annának a második leánygyermeke, Zsófia lett.²⁸⁵ A házasságkötésük meglehetősen jól dokumentált,²⁸⁶ amennyiben fennmaradt az 1520. augusztus 20-án kötött házassági szerződés, illetve annak megerősítése, továbbá az esküvőhöz kapcsolódó kötelezettségvállaló s más egyéb oklevelek.²⁸⁷ Az eredetileg 1521 kora tavaszára Nyírbátorba²⁸⁸ kitűzött esküvő időpontját először Lajos király testvérének házassága miatt későbbre,²⁸⁹ július 28-ra²⁹⁰ halasztották, azonban a török támadás miatt nem tartották meg. Különféle okok miatt az esküvő végül 1523-ra halasztódott, s Eperjes városa úgy értesült róla, hogy Fábián és Sebestyén ünnepének 8. napján, azaz január 28-án lesz,²⁹¹ ám végül február 24-én tartották meg

908.; 1518: DF 232 501.; 1519: DL 23 220.; 1520: DL 23 454.; 1521: DL 23 546.; 1522: DF 265 921.; 1526: DL 24 304. (Egy évből csak egy adatot idéztem.)

276. Perényi 690.; 1500: DF 260 474-5.; 1503: DF 216 638., mindhárman; 1504: DF 260 463.

277. Perényi 690.; DL 37 832.

278. DF 216 638., mindhárman.

279. DF 250 360/I., mindhárman, egyúttal somogyi, szatmári és zarándi ispánok is.

280. DF 260 460.; 1511: DF 250 360/I.; 1516: DL 22 844. (II. Lajos király neki és Istvánnak adja – csakúgy mint apja – élete végéig az ispáni tisztelet.); 1519: Batori oklevelek 344/16.; 1520: DL 23 454.; 1521: DL 23 546.; 1522: DF 265 921.; 1526: DL 65 685.

281. DL 19 677.

282. Ortvay: Pozsony IV/1. 182.

283. 1497: DL 20 633.; 1499: DL 20 817.

284. DF 211 103. „Cum nos debitum, ut decet, habentes respectum ad preclaram fidem fidelitatemque et fidelium obsequiorum gratuita merita fidelis nostri magnifici Stephani de Bathor per eum sacre imprimis huius regni nostri Hungarie corone ac deinde maiestati nostre pro locorum et temporum varietate cum omni fidelitatis constancia exhibita et impensa.”

285. Acta Tomiciana VIII. 163-164.

286. Batori nádor házasságkötését és esküvőjét külön tanulmányban érdemes feldolgozni, s magam is így fogok tenni.

287. Iványi Béla: Adalékok nemzetközi érintkezéseink történetéhez. Történelmi Tár 7. (1906.) 139-151., 161-197., 321-367.; 322-7.

288. Vö. Documenta Stephani de Rozgon 101., 104.

289. DL 47 422.

290. DF 217 976., 271 078., 209 026.

291. DF 218 118.

Budán.²⁹² Bátor István és Zsófia házassága kicsivel több mint 7 évig tartott, s a nádor 1530. május 8-i halálával zárult le.

A házaspárnak az esküvőt követően rövidesen megszületett első gyermeke, aki a nagybátyjai után a Szaniszló nevet kapta, azonban pár év múlva meghalt.²⁹³ Második gyermeküknek – aki nagyanyja után kaphatta nevét –, Annának a születési időpontját nem tudjuk, de első felbukkanásakor (1530) már jó pár éves lehetett.²⁹⁴ A felnőtt kor határát azonban ő sem élte túl, mivel 1541. július 15-én már mint nemrégiben elhunytat említik.²⁹⁵

A nádor özvegyét férje halála után alig négy hónappal Ferdinánd arra akarta rábírni, hogy jövendő férjéül Torquatus János grófot, dalmát-horvát-szlavón bánt válassza.²⁹⁶ Ám törekvése nem járt sikerrel, mivel Zsófia végül volt urának egy karrierje csúcán álló familiárisához, (Petrovinai) Pekri Lajoshoz ment feleségül. Az esküvőt 1532. február 13-a körül tartották Varasdon.²⁹⁷ E házasságból tudomásunk szerint nem születtek utódok. Pekri Lajos felesége, Zsófia valamikor 1538. április 26-a után halt meg.²⁹⁸

Tisztségei:

<i>budai várnagy</i>	1510. VI. 25. ²⁹⁹ [1508–1511.]
<i>Alsó részek kapitánya</i>	[1511. III. 28.]–1523. III. 9. ³⁰⁰
<i>nádor</i>	1519. V. 28.–1523. V. 13. ³⁰¹ 1524. VIII. 6. előtt–1525. VII. 6. ³⁰² 1526. IV. 28.–1530. V. 8. ³⁰³ (I. Ferdinánd királyé)
<i>királyi helytartó</i>	1522. II. 14.–1523. IV. 28. ³⁰⁴ 1528. III. 7.–1530. V. 8. ³⁰⁵ (I. Ferdinánd királyé)
<i>ispánságai:</i>	
<i>szatmári</i>	1503. XI. 13. ³⁰⁶ 1506. IV. 6. ³⁰⁷ 1507. III. 19. ³⁰⁸
<i>zalai</i>	1503. VII. 5. ³⁰⁹ –1530. V. 8. ³¹⁰

292. Vö. DF 276 023.

293. Egyetlen név szerinti említése: 1524. X. 21. DL 47 572. – Talán 1526. augusztus 15-én még élt. (Acta Tomicianiana VIII. 204. Zsófia levele Zsigmond lengyel királyhoz: „Ne mihi preterea cum filio meo, si per rabiem tam potentissimi hostis de solitis redibus, ... ejiciamur, sub tectis divagari contingat alienis.”)

294. Acta Tomicianiana XII. 242.

295. Mon. Habsburgica III. 79.

296. ETE II. 56.

297. Mon. Habsburgica II. 104. – Az időpontra és a résztvevőkre lásd Uo. II. 103.

298. Ekkor még élt, lásd levelét Varasd várából. (MOL E 204. 34. csomó.)

299. DL 22 037., relacio.

300. 1513: DF 246 060.; 1516: DL 22 844.; 1517: DF 267 818.; 1518: DL 23 046.; 1519: DL 82 512.; 1520: DL 23 416.; 1521: DL 25 624.; 1522: DF 260 437.; 1523: DL 25 676. – Máj. 13-a után leváltja a király.

301. Kronológia I. 340., nádorválasztó országgyűlés.; DL 23 750. Az országgyűlésen leváltja a király.

302. Kronológia I. 345.; Burgio 20.

303. Burgio 59-60.; Kronológia I. 349., halála napja.

304. DF 260 437., kinevezése. (A másik, febr. 16-án kelt – nem azonos szövegű – kinevezése: Szabó: II. Lajos-kori ogy. 475/XL.=DL 23 615.); DF 248 021.

305. R. Kiss: Helytartótanács 337/VI., kinevezése.; Kronológia I. 349., halála napja.

306. DF 216 638. Mindhárman, egyúttal zalai ispánok is.

307. DL 46 752. Andrással, egyúttal zalai, somogyi és zarándi ispánok is.

308. DL 56 370. Andrással.

309. Gétyei János alispán első említése, aki egészen 1511. I. 15-ig volt Bátor István alispánja, utóda – miután Gétyei Bátori alnádora lett (1521: DL 25 631.) – Hosszútóti György 1510. IX. 26.–1526. IV. 11. között mutatható ki. (Holub: Zala 475.)

310. Vö. Holub: Zala 476. – Valamint: 1503: DF 216 638. (Mindhárman, egyúttal szatmári ispánok is.); 1506: DL 46 752. (Andrással, egyúttal szatmári, somogyi és zarándi ispánok is.); 1511: DF 250 360/I.

somogyi	1506. IV. 6. ³¹¹ 1516. XII. 21.–1530. V. 8. ³¹²
zarándi	1506. IV. 6. ³¹³ 1511. XI. 19. ³¹⁴
temesi	1511. III. 28.–1523. III. 29. ³¹⁵
varasdi	1526. I. 13. ³¹⁶ –[1530. V. 8.]

András, II. (I. András fia) 1490. IV. 28.³¹⁷–1532. X. 18.³¹⁸

András és Rátolti Julianna második fiúgyermeke, tevélegesen 1499-től vett részt a család ügyeinek intézésében,³¹⁹ valószínűleg ekkor vált nagykorúvá. Habár többször viselt rövid ideig országos tisztséget, alapvetően inkább birtokairól intézte a család birtok ügyeit, s mozgatta háttérből a szálakat. Egyetlen feleségéről tudunk, aki monyorósi Rozgonyi István és Hédervári Katalin leánya, Katalin volt. Esküvőjük szinte³²⁰ bizonyosan 1513-ban, Bátorban történt, Bátori András ugyanis ennek alkalmából adta vissza Kállói Lőkös János elkobzott javait.³²¹ Katalin éppen, hogy betölthette nagykorúságát: Rozgonyi István és Hédervári Katalin házassága 1500 májusától mutatható ki.³²² Összesen öt gyermekükről tudunk, közülük Katalin 1505. október 5-én szerepel először.³²³ Mikor lehetett pontosan a lakodalom? Az idézett 1513-as oklevél alapján mindenképpen november 16. előtt. Ha megnézzük a lehetséges jelenlévő tagok az évi biztos tartózkodási helyeit, akkor a következőt látjuk: Bátori András november 3-án van Bátorban. Bátori István április 1-jén

(Mindhárman, egyúttal somogyi, szatmári és zarándi ispánok is.); 1520: DF 254 090.

311. DL 46 752. Andrással, egyúttal szatmári, zalai és zarándi ispánok is.

312. DL 22 844. II. Lajos király oklevele, amely szerint „nosque eisdem iam ambobus, Georgio videlicet et Stephano de Bathor comiti fratri suo simulcum omnibus iurisdictionibus et proventibus eorundem officiorum atque honorum infra vitam eorundem duximus dandum et conferendum. Decernentes, quod iidem Georgius et Stephanus de Bathor honore ipso predicti comitatus vita ipsorum, ut prefertur, durante uti, frui et gaudere libere possint et valeant ita tamen, quod nobis et successoribus nostris pro debito honoris huiusmodi in omnibus obedientes et fideles se prestare ac mandata nostra fideliter semper exequi et ea, que officii ipsorum sunt bono modo semper exercere debeant et teneantur.”

313. DL 46 752. Andrással, egyúttal szatmári, zalai és somogyi ispánok is.

314. DF 250 360/I. Mindhárman, egyúttal somogyi, szatmári és zalai ispánok is.

315. DL 82 326.; 1513: DL 82 373.; 1515: DL 22 680.; 1516: DL 22 764.; 1517: DF 267 818.; 1518: DL 25 596.; 1519: DL 82 512.; 1520: DL 23 454.; 1521: DF 209 026.; 1522: DF 260 437.; 1523: DF 246 149. – Máj. 13-a után leváltja a király.

316. DF 288 065. Kecskés Pált küldi a város átvételére. – Vö. Kubinyi András: A magyar állam belpolitikai helyzete Mohács előtt. Mohács. Tanulmányok a mohácsi csata 450. évfordulója alkalmából. Szerkesztette Rűzsás Lajos és Szakály Ferenc. Bp., 1986. 59-99.; 90.

317. DL 19 677.

318. Erdélyi: Thurzó levelezés 388.

319. 1499. ápr. 12. Perényi 690. „ Et ego Andreas de Bathor propria manu.”

320. Azért e megkötés, mivel 1515. augusztus 10-ről ismerjük Ipoltfi Imre csicsvai várnagynak Bártfa városához írott levelét „ex quo presentes solempnitates nupciarum domine nostre graciousissime instant, que hic Waranonie celebrari debebit.” (Documenta Stephani de Rozgon 82.) – De ez alapján nem tudjuk eldönteni kinek az esküvőjéről van szó.

321. DL 56 398. „Nos Andreas de Bathor etc. damus pro memoria, quod licet nos universa bona et iura hereditaria ac universas portiones possessionarias egregii Johannis Lewkes de Kallo intra ambitum huius incliti regni Hungarie in quibuscumque comitatibus existentibus habitas ob notam infidelitatis, in quam pro captivatione et vulneratione nobilis Francisci de Chobay, notarii sedis iudicarie comitatus de Zabolch inciderat, a maiestate regia impetraveramus, tamen tempore celebrationis nostrarum nuptiarum ad petitiones nonnullorum dominorum inibi existentium remisimus et relaxavimus. Datum in domo nostra Bathorea, anno Domini millesimo quingentesimo tredecimo.”

322. Hédervári I. 490.

323. Documenta Stephani de Rozgon 33.

Somogyváron tesz bevallást Bátori Györggyel együtt, április 17-én Bátorban, míg szeptember 9-én Monostoron (Temes megye) tartózkodott. Bátori Györgynek az előbb említetten kívül szeptember 21-i keltezése ismert Babócsáról. Az örömapa, Rozgonyi István március 2-án Rozgonyban, július 2-án és 13-án meg szeptember 6-án Varannón időzött.³²⁴ Mindezek alapján leginkább a nyári hónapok, azonban belül is az aratás utáni időszak merülhet fel, mint amelyek a legalkalmasabbak a lakodalom megrendezésére. A frigy létrejötte után, hat év múlva, 1519. november 30-án a király előtt egyfelől Bátori István nádor, temesi ispán és András szatmári ispán, nándorfehérvári bán – György lovászmester, somogyi ispán nevében is – másfelől Rozgonyi István – a család utolsó férfisarja – kölcsönös örökösödési szerződést kötött egymással összes birtokuk tekintetében fiági kihalásuk esetére.³²⁵ Rozgonyi István 1523. április 27-én végrendekezett,³²⁶ s július 15-én már özvegye intézkedett egy ügyben.³²⁷ Az após halálának pontos időpontját nem tudjuk, de az időintervallumot csökkenthetjük. Május 13-án ugyanis András, a végrendelet fő végrehajtója, Varannón járt,³²⁸ s mivel a végrendelet ügyében tartott tanúvallatásból tudjuk, hogy István a halála előtt Andrásért és leányáért küldetett, ám azok csak István halála után értek oda,³²⁹ így feltételezhetően ezt megelőzően, május elején halhatott meg. Bátori András és apósa között meglehetősen felhőtlen viszony alakulhatott ki,³³⁰ hiszen István fiának hívta vejét.³³¹

András és Katalin házassága a korban és a családban korántsem szokatlanul igen nagy gyermekáldást hozott. 1522 szeptemberében Bonaventura András, György és Klára már megszületett.³³² 1523-ban Bonaventura András, György, István és Klára,³³³ 1524 januárjában Bonaventura, György, István és Zsófia,³³⁴ míg júliusban e három fiú, de István és György felcserélődött sorrendben, valamint ismét Klára nevű gyermekük szerepel.³³⁵ Mellettük a szakirodalom szerint László és Miklós nevű fiaik is voltak. Itt kell megemlítenem, hogy a Zichy család levéltárában van egy keltezetlen, de 17. század végi családfa a Homonnai és az Esterházy családok közötti rokonságról, amelyen a kiindulópont Bátori András és Rozgonyi Katalin gyermekei. E szerint a párnak öt gyermeke volt: Bonaventura, István, Klára, András és György.³³⁶ Azaz a családfa szerint Bonaventura és András két különböző személy volt.

Bátori András halálának időpontja egyelőre nem ismert.

324. Documenta Stephani de Rozgon 70-73.

325. Horváth: Bátori várak 321-323.; Az oklevél kiadása: Bátori oklevelek 348/17.

326. Documenta Stephani de Rozgon 114.

327. Documenta Stephani de Rozgon 116.

328. DL 23 794.

329. Documenta Stephani de Rozgon 130. „Anthonius plebanus et vicearchidiaconus fassus est, quod magnificus condam dominus Stephanus Rozgony adhuc in humanis existens miserat post prelibatum Andream Bathory ac dominam Katherinam consortem eiusdem, filiam suam, qui ut interesse deberent tempore testamentarie legacionis sue. Tamen interim, dum videlicet ipsi Andreas Bathory et domina Katherina consors sua illuc venissent ipseque Stephanus Rozgony iam obmutescebatur, ipso e medio sublato idem Andreas Bathory eundem decenti honore sepelivit.”

330. Ezt rövid időre megzavarhatta az István házassága körüli hercehurca.

331. Documenta Stephani de Rozgon 97. „filius noster.”

332. DL 23 679., DL 106 083. p. 622-625.

333. DL 24 653.

334. Csáky I/2. 549. (DF 280 608., 206v-209v.)

335. Documenta Stephani de Rozgon 130.

336. MOL P 707. (Zichy cs. lt.) Fasc. 1. Báthor n° 119. Genealogia familiae Homonnaiana cum Esterhaziana.

Tisztségei:

<i>királyi kamarás</i>	1511. XI. 19., ³³⁷ 1520. XI. 21. ³³⁸
<i>nándorfehérvári bán</i>	1519. XI. 30.–1520. I. 28. ³³⁹
<i>kincstartó</i>	1521. X. 7. ³⁴⁰
<i>tárnokmester</i>	1527. XI. 10. ³⁴¹ –1532. XI. 25. ³⁴² (I. Ferdinánd királyé)
<i>királyi tanácsos</i>	1528. III. 7. ³⁴³ –
<i>ispánságai:</i>	
szatmári	1503. XI. 13. ³⁴⁴ 1506. IV. 6. ³⁴⁵ 1507. III. 19. ³⁴⁶ 1511. II. 6.–1526. II. 27. ³⁴⁷
szabolcsi	1511. II. 6.–1523. XII. 17. ³⁴⁸

Miklós, II. (I. András fia) 1491. VII. 1.³⁴⁹

András negyedik fiának neve egyetlenegyszer szerepel forrásainkban, minden bizonnyal nem sokkal később meghalt.

Borbála (I. András leánya) †1503 előtt

A legidősebb leány – aki feltehetően András hasonló nevű első feleségétől született – igen előkelő házasságot kötött. Férje a Perényiek terebesi ágából való István fia, Imre nádor és abauji örökös ispán (1504–1519) volt. A frigyükből két fiú, Ferenc – váradi püspök – és Péter – temesi ispán, Szapolyai János erdélyi vajdája –, valamint egy leány, Borbála született.³⁵⁰ A két fiúval 1519. június 3-án Bátori István és András, azaz nagybátyjaik, kölcsönös örökösödési szerződést kötöttek,³⁵¹ ami aztán Perényi Péter fia, Gábor 1567-es utód nélküli halálával többé-kevésbé meg is valósult.

Orsolya (I. András leánya) 1499. IV. 12.³⁵²

A második legidősebb leány vélhetően András és Várdai Dorottya házasságából született. Férje a Perényiek másik, nyalábi ágából származó János fia, Gábor ugo-

337. DF 250 360/I.

338. DF 211 083.

339. Bátori oklevelek 348/17.; 1519. XII. 13. (DL 23 180.); Bátori oklevelek 354/21.

340. Soós Ferenc: Magyarország kincstartói 1340–1540. Bp., 1999. 62. (DL 23 587.)

341. Ortway: Pozsony IV/1. 152., kinevezése.

342. <http://archivum.piar.hu/arisztokrata/index.htm> Királyi tárnokmester. (2009. jan. 26.)

343. R. Kiss: Helytartótanács 337/VI., kinevezése.

344. DF 216 638., mindhárman egyúttal zalai is.

345. DL 46 752., Istvánnal zalai, somogyi és zarándi ispánok.

346. DL 56 370., Istvánnal.

347. DF 217 064.; 1512: DL 82 346.; 1513: DL 95 137.; 1514: Mon. rust. 200/172.; 1515: DL 56 402.;

1517: SMM 2. (1971) 44/48.; 1518: DL 86 088.; 1519: DL 23 219.; 1520: DL 23 418.; 1521: DL 23

546.; 1522: DL 64 558.; 1523: DL 64 573.; 1524: DL 23 901.; 1525: Mon. rust. 534/407., relacio.;

1526: Documenta Stephani de Rozgon 136. (Minden évből csak egy adatot idéztem.)

348. Szabolcs II. 13., Documenta Stephani de Rozgon 115., 121.

349. DL 19 738.

350. Engel: Genealógia, Perényi 2. tábla: terebesi ág.

351. DL 72 185.

352. DL 71 073.

csai ispán (1498–1526) volt.³⁵³ A házasságuk tudomásunk szerint gyermektelen maradt.³⁵⁴

Julianna (I. András leánya) 1506. X. 21.³⁵⁵

András és Rátolti Julianna egyik – idősebbik – leánya, férjét, ha volt is, nem ismerjük.

Eufrozina (I. András leánya) 1506. X. 21.³⁵⁶

András és Rátolti Julianna fiatalabbik leánya, az ő férjéről sem tudunk.

Függelék

A családtagok itineráriuma

Bátori I. István itineráriuma

1405. V. 29.	Buda ³⁵⁷	1419. VII. 28.	Esztergom ³⁶⁴
1411. XI. 25.	Patak ³⁵⁸	1423. III. 29.	Késmárk ³⁶⁵
1412. XI–1413. IV.	Isztria	1423. V. 21.	Kassa ³⁶⁶
1413. V–1414. IV.	Itália	1423. XII. 13.	Buda ³⁶⁷
1414. VII–XII.	Német birodalom	1424. I. 3.	Buda ³⁶⁸
1414. XI. 8.	Aachen, koronázás	1424. VIII. 13.	Pazony ³⁶⁹
1415. I–VII.	Konstanz	1426. V. 6.	Tata ³⁷⁰
1415. VIII–XII.	Narbonne	1427. I. 19.	Bátor ³⁷¹
1416. I–IV.	Franciaország	1429. II. 8.	Bátor ³⁷²
1416. V–VIII.	Anglia	1431. VI. 27.	Buda ³⁷³
1416. VIII–X.	Franciaország	VIII. 29.	birtokain Szatmár megyében ³⁷⁴
1416. XI.	Hollandia	IX. 20.	Helme ³⁷⁵
1416. XII–1419. II.	Német birodalom ³⁵⁹	IX. 29.	Majtény ³⁷⁶
1417. V. 23.	Konstanz ³⁶⁰	1432. I. 20.	Buda ³⁷⁷
1418. IX. 29.	Donauwörth ³⁶¹	1433. IV. 17.	Lelesz ³⁷⁸
1419. V. 3.	Buda ³⁶²		
1419. VI. 6.	Székesfehérvár ³⁶³		

353. Ugocsa 21. és 112.

354. Engel: Genealógia, Perényi 1. tábla: nyalábi ág.

355. DL 93 723.

356. DL 93 723.

357. DL 7300.

358. ZsO III. 1276.

359. Vö. ZsO VI. 461-2., 2378. és †Engel Pál – C. Tóth Norbert: Itineraria regum et reginarum/Királyok és királynék itineráriuma (1382–1438) (Subsidia ad historiam medii aevi Hungariae inquirendam 1.) (A Magyar Tudományos Akadémia–Magyar Országos Levéltár Zsigmondkori Oklevéltár Kutatócsoport kiadványa.) Budapest, 2005. 95–103.

360. ZsO VI. 461-3.

361. ZsO VI. 2378.

362. ZsO VII. 385.

363. ZsO VII. 607.

364. ZsO VII. 817.

365. ZsO X. 329.

366. ZsO X. 637.

367. ZsO X. 1516.

368. DF 211 091.

369. DL 62 246. Pazony felosztásánál mint szomszéd.

370. DF 266 768. Zs. felmenti Bátori kérésére Meggyesi Istvánt a hadakozás alól, aminek fejében 4 íjászt kell küldenie. (Az adatot Neumann Tibornak köszönöm.)

371. Bátori oklevelek 327/1.

372. Bátori oklevelek 328/2.

373. Károlyi II. 129.

374. Károlyi II. 133.

375. Károlyi II. 134.

376. Bátori oklevelek 329/5.

377. DRH 1301–1457. 256.

378. SzSzBokl. 103/50.

XI. 12.	Várad ³⁷⁹
1435. III. 8.	Pozsony ³⁸⁰
III. 12.	Pozsony ³⁸¹
III. 29–31.	Pozsony ³⁸²
V. 18.	Bátor ³⁸³
V. 23.	Bátor ³⁸⁴
V. 25.	Bátor ³⁸⁵
V. 31.	Majtény ³⁸⁶
VI. 11.	Karász ³⁸⁷
VI. 13.	Karász ³⁸⁸
VI. 14.	Karász ³⁸⁹
VI. 17.	Karász ³⁹⁰
VI. 18.	Karász ³⁹¹
VI. 21.	Karász ³⁹²
VI. 25.	Karász ³⁹³
VI. 26.	Karász ³⁹⁴
VII. 26.	Bátor ³⁹⁵
VIII. 24.	Bátor ³⁹⁶
IX. 2.	Emőd ³⁹⁷
IX. 12.	Bátor ³⁹⁸
IX. 26.	Bátor ³⁹⁹
IX. 30.	Bátor ⁴⁰⁰
XII. 13.	Buda ⁴⁰¹
XII. 24.	Székesfehérvár ⁴⁰²
[XII. vége	Székesfehérvár] ⁴⁰³
1436. I. 16.	Székesfehérvár ⁴⁰⁴

379. DL 30 169. Bertalannal a káptalan előtt.

380. DRH 1301–1457. 275.

381. DL 12 676.

382. DL 12 683. Birótárs a Stibor-örökség perben.

383. DF 211 272.

384. DF 222 004.

385. DF 222 016.

386. DF 222 001., 284 418.

387. Zichy VIII. 556.

388. DF 211 624.

389. DL 62 266.

390. DL 84 416.

391. DF 222 029.

392. DL 66 892.

393. DL 84 417.

394. DL 54 942. Testvéreivel.

395. DL 54 963.

396. DF 222 007., 222 027-8.

397. DF 222 043.

398. DF 221 996.

399. DF 211 257.

400. Csáky I. 362., DF 222 025.

401. DF 222 042.

402. DL 12 856.

403. Apró István: Ambrogio Traversari Magyarországon (1435–1436). Szeged, 1935. passim.

404. DF 262 361.

III. 13.e.	Buda ⁴⁰⁵
III. 21.	Pest ⁴⁰⁶
IV. 2.	Gyarmat ⁴⁰⁷
VI. 13.	Bátor ⁴⁰⁸
VII. 25.	Bátor ⁴⁰⁹
VIII. 12.	Bátor ⁴¹⁰
VIII. 14.	Bátor ⁴¹¹
VIII. 23.	Bátor ⁴¹²
IX. 15.	Gyarmat ⁴¹³
IX. 27.	Gyarmat ⁴¹⁴
XI. 5.u.	Bátor ⁴¹⁵
XII. 26.	Bátor ⁴¹⁶
1437. I. 10.	Bátor ⁴¹⁷
I. 29.	Bátor ⁴¹⁸
II. 11.	Pálóc ⁴¹⁹
II. 20.	Bátor ⁴²⁰
II. 22.	Bátor ⁴²¹
III. 19.	Bátor ⁴²²
III. 26.	Bátor ⁴²³
IV. 19.	Bátor ⁴²⁴
IV. 24.	Bátor ⁴²⁵
V. 9.	Gyarmat ⁴²⁶
V. 13.	Apagy ⁴²⁷
VI. 13.	Bátor ⁴²⁸

405. DL 9512. mint bírótárs.

406. Bátori oklevelek 330/6.

407. DL 12 883.

408. DF 222 068.

409. DL 105 493. „Presentes litteras nostras privilegiales autentici sigilli nostri munimine roboratas duximus concedendas.”

410. DF 222 071.

411. DF 222 052.

412. Károlyi II. 175. (=DL 98 932.)

413. DF 222 072.

414. DF 222 082.

415. DF 222 084. ([...] die festi Beati Emerici.) Testvére, Bátori Tamás a panaszos.

416. DF 212 035.

417. DF 222 118. A somlyói Bátoriak panasza.

418. DF 222 124. A keltezésből a feria [...]ta proxima ante festum purificationis [...] 1437. látszik. A somlyói Bátoriak panasza.

419. DF 211 026. (Iktatási parancs a Deregyői Besenyő család részére. Minden bizonytalanságot Máté temetése alkalmából van ott.)

420. Károlyi II. 186. (=DL 98 942.)

421. Zichy VIII. 599. (=DL 80 601.), DL 62 275.

422. DF 211 898.

423. DL 68 640.

424. DF 285 132.

425. DL 13 044.

426. DL 72 647.

427. DF 222 099.

428. DF 222 132.

VII. 14.	Bátor ⁴²⁹
VII. 15.	Bátor ⁴³⁰
VIII. 18.	Majtény ⁴³¹
IX. 6.	Záhony ⁴³²
IX. 9.	Bátor ⁴³³
X. 5.	Majtény ⁴³⁴
X. 26.	Bátor ⁴³⁵
1438. I. 13.	Bátor ⁴³⁶
II. 16.	Bátor ⁴³⁷
IV. 29.	Fábiánháza ⁴³⁸
V. 4.	Csaholy ⁴³⁹
V. 10.	Bátor ⁴⁴⁰
V. 24.	Nyíregyháza ⁴⁴¹
VII. 2.	Esztergom ⁴⁴²
VII. 25.	Bátor ⁴⁴³
IX. 28.	Bátor ⁴⁴⁴
X. 4.	Bátor ⁴⁴⁵
X. 11.	Bátor ⁴⁴⁶
X. 16.	Bátor ⁴⁴⁷
X. 24.	Bátor ⁴⁴⁸
X. 31.	Bátor ⁴⁴⁹
XI. 3.	Bátor ⁴⁵⁰
XI. 6.	Bátor ⁴⁵¹
XI. 26.	Kaza ⁴⁵²

429. DF 212 480.
 430. DF 211 499.
 431. DF 254 867. (Másolata: DL 105 916.)
 432. DF 211 120., 222 117.
 433. DF 222 125. (Datum in [...] predicta, secundo die festi nativitatis Virginis Marie.)
 434. DF 222 134.
 435. DF 221 703.
 436. DL 39 537.
 437. DF 222 139.
 438. DF 273 752.
 439. DF 212 517., 212 519.
 440. DF 212 360.
 441. DF 209 644. („in Dominici confessoris, de már május 29-én átírták.)
 442. DF 208 774. („Factum Ebed continens.” Az esztergomi káptalan és a szentistváni káptalan kibékül előtte.)
 443. DF 222 144-5., 222 149.
 444. DL 44 214. (Kállai Lőkösök ügyvédet vallanak.)
 445. DF 284 120.
 446. Ugocsa 37/38.
 447. DF 284 119.
 448. DF 222 137.
 449. DL 84 444.
 450. DF 221 154. (Firenzei Italicus Jakab debreceni sókamarás panasza, hogy elvették tőle a söt a Tisza füredi révjénél.)
 451. DL 31 494.
 452. DL 89 946. Bizonytalan.

XII. 6.	Bátor ⁴⁵³
XII. 7.	Bátor ⁴⁵⁴
XII. 10.	Bátor ⁴⁵⁵
XII. 26.	Nyíregyháza ⁴⁵⁶
1439. II. 4.	Bátor ⁴⁵⁷
III. 15.	Nagyszombat ⁴⁵⁸
VI. 19.	Buda ⁴⁵⁹
VII. 24.	Bátor ⁴⁶⁰
IX. 17.	Tüdörév mellett táborban ⁴⁶¹
1441. IX. 9–10.	Buda ⁴⁶²
1442. VIII. 16.	Buda ⁴⁶³
1444. IV. 18.	Buda ⁴⁶⁴
1444. XI. 10.	Várna ⁴⁶⁵

Bátori I. András itineráriuma

1452. XI. 9.	Kissenjén és Panyola közötti tölgyesben ⁴⁶⁶
1456. XI. 4.	Futak ⁴⁶⁷
1457. II. 9.	Buda ⁴⁶⁸
1458. IX. 17.	Bátor ⁴⁶⁹
1460. VI. 24.	Bátor ⁴⁷⁰
1461. IV. 21.	Buda ⁴⁷¹
1462. I. 12.	Várda ⁴⁷²
1462. V. 29.	Buda ⁴⁷³
1462. VI. 3.	Buda ⁴⁷⁴
1464. I. 27.	Dombró ⁴⁷⁵

453. DF 221 153.
 454. DF 222 135. (Másolata: DL 105 798.)
 455. DF 221 155. (Másolata: DL 105 798.)
 456. DF 211 027.
 457. DL 55 166. (Kállói Lőkös János személyesen tiltakozik Madaras birtok elfoglalása miatt.)
 458. DL 48 858.
 459. Bátori oklevelek 331/7.
 460. Zichy VIII. 663. (=DL 80 696.); DF 212 451.
 461. DRH 1301–1457. 306.
 462. Teleki X. 105., 107.
 463. Teleki X. 120.
 464. DRH 1301–1457. 334.
 465. HO VII. 464.
 466. DL 14 584. (Istvánnal együtt.)
 467. Zichy XII. 249. Ötven lóval a király szolgálatában.
 468. DL 14 053.
 469. DL 39 588.
 470. DL 70 906.
 471. Teleki XI. 9. (DL 66 964.)
 472. DF 211 173.
 473. Kubinyi: Bárók 197.
 474. DF 211 088.
 475. DL 71 998.

1464. II. 22. Buda⁴⁷⁶
 1464. IV. 15. Buda⁴⁷⁷
 1464. V. 10. Buda⁴⁷⁸
 1466. XII. 4. (Sajó)Szentpéter⁴⁷⁹
 1469. V. 8. Bátor⁴⁸⁰
 1470. Fábiánháza⁴⁸¹
 1471. V. 5. Szentjog⁴⁸²
 1471. IX. 21. Buda⁴⁸³
 1471. IX. 23. Buda⁴⁸⁴
 1471. Bátor⁴⁸⁵
 1474. I. 7. Buda⁴⁸⁶
 1474. X. 17. Buda⁴⁸⁷
 1477. III. 25. Bátor⁴⁸⁸
 1478. III. 23. Bátor⁴⁸⁹
 1482. XI. 6. Nagyar⁴⁹⁰
 1483. I. 11. Tarpa⁴⁹¹
 1483. I. 18. Tarpa⁴⁹²
 1483. VII. 24. Bátor⁴⁹³
 1484. VI. 2. Bátor⁴⁹⁴
 1487. XII. 5. Buda⁴⁹⁵
 1487. XII. 8. Buda⁴⁹⁶
 1487. XII. 10. Buda⁴⁹⁷
 1490. VI. 8. Pest,
 országgyűlés⁴⁹⁸
 1492. II. 15. Buda⁴⁹⁹
 1492. III. 7. Buda,
 országgyűlés⁵⁰⁰
 Buda⁵⁰¹
 Buda⁵⁰²
 Buda⁵⁰³
 Jenő⁵⁰⁴
 Buda⁵⁰⁵
- Bátori I. Miklós itineráriuma**
1468. IV. 25. Buda⁵⁰⁶
 1471. IX. 21. Buda⁵⁰⁷
 1471. IX. 23. Buda⁵⁰⁸
 1474. IV. 24. Buda⁵⁰⁹
 1475. VI. 4. Vác⁵¹⁰
 1477. IV. 8. Vác⁵¹¹
 1481. V. 18. Buda⁵¹²
 1482. IV. 13. Buda⁵¹³
 1484. I. 18. Vác⁵¹⁴
 1484. III. 8. Buda⁵¹⁵
 1487. XII. 5. Buda⁵¹⁶
 1487. XII. 8. Buda⁵¹⁷
 1487. XII. 10. Buda⁵¹⁸
 1488. IV. 29. Vác⁵¹⁹
 1490. IV. 25. Székesfehérvár,
 Mátyás temetése⁵²⁰
-
476. DL 72 004.
 477. DL 15 962.
 478. DL 72 004.
 479. DF 211 096.
 480. DF 234 424.
 481. DL 55 926.
 482. SzSzBokl. 124/66. Kiegészítik testvérei nevében is Kállói Lőkös Jánossal.
 483. Kubinyi: Bárók 198.
 484. DL 17 254.
 485. DL 55 955.
 486. Bátori oklevelek 342/14.
 487. DL 55 989.
 488. DL 56 027.
 489. DL 56 047.
 490. DL 56 130.
 491. DL 56 132.
 492. DL 56 133.
 493. DL 56 152.
 494. DL 56 169.
 495. Kubinyi: Bárók 198. (Bónis: Jogtudó 260/95. jegyzet.) – Mint bírótárs.
 496. DL 12 795. (Bónis: Jogtudó 260/95. jegyzet.) – Mint bírótárs.
 497. Tkalčić II. 461. (Bónis: Jogtudó 260/95. jegyzet.) – Mint bírótárs.
 498. Kubinyi: Bárók 199.
 499. DL 71 036.
 500. Kubinyi: Bárók 203.
 501. DF 287 361. (Iván: Visegrád 200.)
 502. DL 20 153.
 503. DL 20 155.; Perényi 666.
 504. Oklevéltár a Tomaj nemzetségbeli losonczi Bánffy család történetéhez I–II. Szerkesztette Varjú Elemér, Iványi Béla. Bp., 1908–1928.; II. 327.
 505. Kubinyi: Bárók 199.
 506. DL 55 861.
 507. Kubinyi: Báthory Miklós 18.
 508. Perényi 548.
 509. Kubinyi: Bárók 198/19.
 510. Érszegi: Báthory 45.
 511. Érszegi: Báthory 46.
 512. Kubinyi: Báthory Miklós 24. (DL 13 236.)
 513. Érszegi: Báthory 47.
 514. Érszegi: Báthory 48.
 515. Érszegi: Báthory 49.
 516. Tkalčić II. 447. (Bónis: Jogtudó 260/95. jegyzet.) – Mint bírótárs.
 517. DL 12 795. (Bónis: Jogtudó 260/95. jegyzet.) – Mint bírótárs.
 518. Tkalčić II. 461. (Bónis: Jogtudó 260/95. jegyzet.) – Mint bírótárs.
 519. Érszegi: Báthory 50.
 520. Antonius de Bonfinis: Rerum ungaricarum decades. Edidit I. Fögel et B. Iványi et L. Juhász. Lipsiae, 1936. IV/8. 237.

1491. VI. eleje Buda⁵²¹
 1491. XI. 1. Vác⁵²²
 1491. XI. 29. Buda⁵²³
 1496. VI. 15. Buda, ogy.⁵²⁴
 1497. IV.–VI. Prága⁵²⁵
 1498. XI. 5. Buda⁵²⁶
 1499. V. 15. Buda, ogy.⁵²⁷
 1500. V. 15. Buda, ogy.⁵²⁸
 1502. II. 24. Vác⁵²⁹
 1503. VI. 4. Buda⁵³⁰
 1505. X. 12. Rákos, ogy.⁵³¹
- Bátori I. György itineráriuma**⁵³²
1491. XI. 7. Pozsony⁵³³
 1492. III. 7. Buda, országgyűlés⁵³⁴
 1493. I. 15. Buda⁵³⁵
 [1494. IV–V. Lócsén,
 a király mellett]
 1494. VII. 15. Buda⁵³⁶
 1495. V. 8. Alhévíz⁵³⁷
 1496. XI. 24. Buda⁵³⁸
 1496. XII. 14. Vác⁵³⁹
1497. XII. 21. Buda⁵⁴⁰
 1498. VI. 27. Bátor⁵⁴¹
 1498. VIII. 21. Bátor⁵⁴²
 1499. IV. 1. Majtény⁵⁴³
 1499. IV. 12. Bátor⁵⁴⁴
 1499. VI. 4. Buják vára⁵⁴⁵
 1499. VI. 15. Buda⁵⁴⁶
 1500. II. 24. Világosvár⁵⁴⁷
 1500. III. 10. Sír⁵⁴⁸
 1500. V. 15. Buda⁵⁴⁹
 1500. V. 18. e. Alhévíz⁵⁵⁰
 1500. VII. 11. Babócsa vára⁵⁵¹
 1502. V. 12. Buda⁵⁵²
 1503. IX. 3. Bártfa⁵⁵³
 1503. XI. 13. Bátor⁵⁵⁴
 1503. XII. 12. Babócsa vára⁵⁵⁵
 1504. VII. 12. Babócsa vára⁵⁵⁶
 1505. V. 1. Babócsa vára⁵⁵⁷
 1505. V. 5. Babócsa vára⁵⁵⁸
 1505. IX. 29–X. 13. Rákos, ogy.⁵⁵⁹
 1506. VI. 8. Somogyvár⁵⁶⁰
 1506. VI. 24. Székesfehérvár,
 ogy.⁵⁶¹
 1507. I. 6. Babócsa vára⁵⁶²
 1508. VI. 4. Székesfehérvár,
 Lajos koronázása⁵⁶³
 1509. III. 16. Babócsa vára⁵⁶⁴
521. Kubinyi: Bárók 199/4. (Aragóniai Beatrix magyar királyné életére vonatkozó okiratok. Közli Berzeviczy Albert. Budapest, 1914. 228.)
 522. Érszegi: Báthory 52.
 523. Kubinyi: Bárók 199/5. (Hist. Crit. XVII. 251.)
 524. Kubinyi: Bárók 199/14. (DF 240 797.)
 525. Wertner: Bathoryak.
 526. Perényi 685. sz. (Bónis: Jogtudó 345.) – Mint bírótárs.
 527. Kubinyi: Bárók 200/16. ([Dogiel, Matthias]: Codex diplomaticus regni Poloniae et magni ducatus Litvaniae in quo pacta, foedera, tractatus pacis ... aliaque omnis generis publico nomine actorum et gestorum monumenta nunc primum ex archivis publicis eruta ac in lucem protracta, rebus ordine chronologico dispositis, exhibentur. Tom. I–V. Vilnae, 1758–1764. I. 103.)
 528. Kubinyi: Bárók 200/19. (DL 46 520.)
 529. Érszegi: Báthory 53.
 530. Érszegi: Báthory 54.
 531. Kubinyi: Bárók 200/26.
 532. Az itinerarium nagyrészt Bátori György saját levelei alapján lett összeállítva, a levelek felkutatását és átírását Neumann Tibor végezte.
 533. Katona XVII. 245.
 534. Kubinyi: Bárók 203.
 535. Perényi 651.
 536. DF 260 532.
 537. DF 260 545. „ex domo nostra.”
 538. DF 260 484.
 539. DL 88 815.
 540. DL 20 633.
 541. DL 56 298.
 542. DF 260 153.
 543. DL 20 817.
 544. Perényi 690. „manu propria.”
 545. DF 260 481.
 546. Kubinyi: Bárók 200.
 547. DF 260 475.
 548. DF 260 474.
 549. Kubinyi: Bárók 200. (Jajca 145.)
 550. DF 260 479. „ex domo nostra.” Vö. DF 260 478.
 551. Perényi 698.
 552. Kubinyi: Bárók 200. (Jajca 159.)
 553. DF 216 635.
 554. DF 216 638.
 555. DF 260 464.
 556. DF 260 463.
 557. DF 260 460.
 558. DF 260 461.
 559. Kubinyi: Bárók 200.
 560. DL 21 574.
 561. Kubinyi: Bárók 201.
 562. DF 250 348.
 563. Kerékgyártó I/IV. 360/20.
 564. DL 25 506.

1510. VIII. 12.	Segesd ⁵⁶⁵	1506. IV. 6.	Bátor ⁵⁸⁷
1511. XI. 19.	Babócsa vára ⁵⁶⁶	1507. III. 19.	Bátor ⁵⁸⁸
[1512. II. 22.	Simontornya, házasságkötése]	1507. V. 28.	Buda ⁵⁸⁹
1512. VI. 29.	Babócsa vár ⁵⁶⁷	1510. VI. 25.	Tata vár ⁵⁹⁰
1513. IV. 1.	Somogyvár ⁵⁶⁸	1511. III. 28.	Babócsa vár ⁵⁹¹
1513. IX. 21.	Babócsa vára ⁵⁶⁹	1511. V. 11.	Buda ⁵⁹²
1514. X. 18–XI. 19.	Buda, ogy. ⁵⁷⁰	1511. XI. 19.	Babócsa vár ⁵⁹³
1517. IV. 14.	Somogyvár ⁵⁷¹	1511. XI. 25.	Babócsa vár ⁵⁹⁴
1517. VII. 9.	Babócsa vára ⁵⁷²	1512. X. 12.	Illyéd közelében csata a törökkel ⁵⁹⁵
1518. IV. 5.	Babócsa ⁵⁷³	1513. IV. 1.	Somogyvár ⁵⁹⁶
1518. XII. 10.	Babócsa vára ⁵⁷⁴	1513. IV. 17.	Bátor ⁵⁹⁷
1520. VI.	betegen a segesdi monostorban ⁵⁷⁵	1513. IX. 3.	Monostor ⁵⁹⁸
1521. VII. 13.	Babócsa vára ⁵⁷⁶	1514. V. 22.	Csanád ⁵⁹⁹
1522. III. 4.	Babócsa vára ⁵⁷⁷	1514. V. 23.	Apátfalva, csata a keresztesekekkel ⁶⁰⁰
1522. III. 27.	Segesd ⁵⁷⁸	1514. V. 23–24.	Nagylak, csata a keresztesekekkel ⁶⁰¹
1522. IV. 14.	Babócsa vára ⁵⁷⁹	1514. V. 24.	Solymos ⁶⁰²
1522. V. 19.	Babócsa vára ⁵⁸⁰	1514. VI. 13–VII. 15.	Temesvár ostroma ⁶⁰³
1527. VIII. 1.	Babócsa vára ⁵⁸¹	1514. X. 18–XI. 19.	Buda, ogy. ⁶⁰⁴
1531. III. 19.	Bélavár ⁵⁸²	1515. IV. 24. körül	Zsarnó ostrománál ⁶⁰⁵

Batori III. István itineráriuma

1500. VII. 11.	Babócsa vár ⁵⁸³
1503. XI. 13.	Bátor ⁵⁸⁴
1504. V. 3.	Buda ⁵⁸⁵
1504. VI. 23.	Terebes ⁵⁸⁶

565. DL 104 222.

566. DF 250 360/I.

567. DF 250 349.

568. DL 22 417-9.

569. DL 82 378.

570. Mon. rust. 283.

571. DL 22 908.

572. DL 47 208.

573. DL 25 596.

574. DF 232 501.

575. DL 23 416.

576. DL 25 628.

577. DF 201 613.

578. DF 265 921.

579. DL 25 647.

580. DL 25 650.

581. Mon. Habsburgica I. 69.

582. Pray: Epist. proc. I. 376.

583. DL 71 078.

584. DF 216 638.

585. DL 71 088.

586. Bándi Zsuzsanna: Északkelet-magyarországi pálos kolostorok oklevelei (regeszták). In Borsodi Levéltári Évkönyv 5 (1985) 676-677. (=DL 21 314.) (Perényi Imre nádor kegyúri rendelkezése, ott van még mint tanú Rozgonyi István, Kanizsai

István, Nagymihályi Ödönfi Imre, Pogány Zsigmond, Zbugyai Bernát, Pányi Kristóf, Körtvélyesi György és László.)

587. DL 46 752.

588. DL 56 370.

589. Kubinyi: Bárók 201.

590. DL 22 037. „Relatio magnifici Stephani de Bathor castellani castris Budensis.”

591. DL 82 326.

592. Kubinyi: Bárók 201.

593. DF 250 360/I.

594. DL 82 339.

595. Szakály Ferenc: Nándorfehérvár 1521-es ostromához. Hadtörténelmi Közlemények Új Folyam 25. (1978) 484-499.; 488-489. alapján.

596. DL 22 417-9.

597. DF 246 060.

598. DL 82 373. (Temes m.)

599. Barta: Keresztesek 68.

600. Kronológia I. 335. (Csongrád m.)

601. Barta: Keresztesek 68.

602. Barta: Keresztesek 69.

603. Kronológia I. 335-336. A vár ostroma.

604. Kronológia I. 336.; Mon. rust. 283.

605. Kronológia I. 337.

606. DL 22 844. A somogyi ispáni cím adományozása.

607. DF 267 818.

1518. IV. 24. Rákos, ogy.⁶⁰⁸
 1518. VI. 13. Buda⁶⁰⁹
1519. II. 22. Buda⁶¹⁰
 III. 8. Buda⁶¹¹
 VII. 8. Buda⁶¹²
 VIII. 4. Buda⁶¹³
 IX. 25. Buda⁶¹⁴
1520. IV. 13. Buda⁶¹⁵
 VI. 8. Buda⁶¹⁶
 VII. 3. Buda⁶¹⁷
 IX. 13. Bátor⁶¹⁸
 X. 28. Buda⁶¹⁹
 X. 31. Buda⁶²⁰
 XI. 23. Babócsa⁶²¹
 XI. 26. Lippa⁶²²
 XII. 14. Buda⁶²³
 XII. 20. Buda⁶²⁴
 XII. 29. Buda⁶²⁵
1521. I. 29. Bátor⁶²⁶
 II. 2. Várad vár⁶²⁷
 II. 14. Temesvár⁶²⁸
 III. 9. Temesvár⁶²⁹
 V. 15. Buda⁶³⁰
-
608. DL 31 015.
 609. DL 23 046.
 610. DL 82 512.
 611. Szabó: II. Lajos-kori ogy. 147/XXII. (DL 23 150.)
 612. Szabó: II. Lajos-kori ogy. 156/XXVIII. (DL 23 200.)
 613. DF 274 236. „Presentes autem absente sigillo nostro iuridico, sigillo nostro anulari fecimus consignari.”
 614. DF 227 484. Bizonytalan.
 615. SMM 25. (1994.) 48/175. Bizonytalan.
 616. DF 246 717. Levél.
 617. DL 23 416., 23 418.
 618. DF 284 539.
 619. Mon. rust. 513/390. (DL 24 650.)
 620. DL 23 454. „manu propria.” Kötelezvény Macedóniai Miklós részére.
 621. SMM 25. (1994.) 48/176-177.
 622. DF 257 631. Lehet az ítélőmester is.
 623. Magyar–Zsidó oklt. I. 306. (=DF 241 199.) Levél.
 624. Magyar–Zsidó oklt. V/1. 135. (=DL 25 620.)
 625. Magyar–Zsidó oklt. IV. 101. (DF 243 445.) Levél.
 626. DF 225 128. „in domo nostra Bathorea.”
 627. DL 97 915. „in castro Waradiensis.”
 628. DL 36 595. „in castro Temes.” Kiváltság a világosvári uradalom népei részére.
 629. DF 217 952.
 630. DL 23 546. Kötelezvény Haraszti Ferencnek 1000 forintról.
- V. 29. Buda⁶³¹
 VI. 5. Buda⁶³²
 VI. 9. Buda⁶³³
 VI. 16. Esztergom⁶³⁴
 VI. 22. Esztergom⁶³⁵
 [VII. Szerémségben harcol a törökkel]⁶³⁶
 VIII. 15. Szentandrás mellett táborban⁶³⁷ a táborból⁶³⁸
 IX. 4. Péterváradí gázló mellett táborban⁶³⁹
 IX. 30. Mohács melletti táborban⁶⁴⁰
 X. 20. Futak⁶⁴¹
 [XII. 11. Fehérvár, Mária koronázása]⁶⁴²
1522. [I. 13. Buda, királyi pár esküvője]⁶⁴³
 III. 7. Buda⁶⁴⁴
 III. 15. Buda⁶⁴⁵
 III. 19. Buda⁶⁴⁶
 III. 25. Buda⁶⁴⁷
 III. 28. Buda⁶⁴⁸
 IV. 24. Buda⁶⁴⁹
 IV. 27. Buda⁶⁵⁰
-
631. DF 243 477. Levél.
 632. DL 71 168., gyűrűspecst.
 633. DF 217 976., 271 078. Levelek.
 634. DL 23 565-6.
 635. DF 209 026. Kötelezvény.
 636. Acta Tomicianiana V. 393., 401.; Lándorfejűvár 158.
 637. DL 82 579. „Ex castris penes Zenthandras positus.” Levél.
 638. DF 271 079. „Ex castris nostris.” Levél.
 639. DL 82 580. „Ex castris in vado Varadini Petri positus.” Levél.
 640. Enyingi Török 2. sz. (DL 23 586.) Királyi adománylevél.
 641. DF 218 013.
 642. Fögel: II. Lajos 111.
 643. Fögel: II. Lajos 111.
 644. Házi I/7. 25-26. (=DF 204 273.), 218 050., 243 496., 250 012., 267 129., 271 097., 286 887. Levelek.
 645. DF 252 334. Levél.
 646. DF 246 429. Levél.
 647. DF 234 950. Levél.
 648. Házi I/7. 29-30. (=DF 274 276.) „De propria commissione domini palatini.”
 649. DF 246 140. Levél.
 650. DL 89 159. „Ex commissione domini palatini.”

IV. 29.	Buda ⁶⁵¹	[VIII. 10–28.	Buda, ogy.] ⁶⁷²
V. 3.	Buda ⁶⁵²	VIII. 23.	Buda ⁶⁷³
V. 5.	Buda ⁶⁵³	VIII. 30.	Buda ⁶⁷⁴
V. 13.	Buda ⁶⁵⁴	VIII. 31.	Buda ⁶⁷⁵
V. 14.	Buda ⁶⁵⁵	IX. 12.	Buda ⁶⁷⁶
V. 25.	Buda ⁶⁵⁶	IX. 16.	Buda ⁶⁷⁷
V. 29.	Buda ⁶⁵⁷	IX. 20.	Buda ⁶⁷⁸
V. 30.	Buda ⁶⁵⁸	IX. 21.	Gubacs ⁶⁷⁹
VI. 2.	Buda ⁶⁵⁹	IX. 23.	Kecskemét ⁶⁸⁰
VI. 3.	Buda ⁶⁶⁰	IX. 24.	Kecskemét ⁶⁸¹
VI. 4.	Buda ⁶⁶¹	X. 17.	Futak ⁶⁸²
VI. 9.	Buda ⁶⁶²	X. 27.	Futak ⁶⁸³
VI. 12.	Buda ⁶⁶³	XI. 3.	Futak ⁶⁸⁴
VI. 18.	Buda ⁶⁶⁴	XI. 25.	Futak ⁶⁸⁵
VI. 27.	Buda ⁶⁶⁵	XII. 5.	Madaras ⁶⁸⁶
VII. 4.	Buda ⁶⁶⁶	XII. 11.	Buda ⁶⁸⁷
VII. 5.	Buda ⁶⁶⁷	XII. 19.	Buda ⁶⁸⁸
VII. 19.	Buda ⁶⁶⁸	XII. 20.	Buda ⁶⁸⁹
VII. 24.	Buda ⁶⁶⁹	XII. 26.	Buda ⁶⁹⁰
VII. 31.	Buda ⁶⁷⁰	1523. I. 2.	Buda ⁶⁹¹
VIII. 6.	Buda ⁶⁷¹		

651. DL 50 327. „Commissio propria domini palatini.”

652. DF 205 834. „De propria commissione domini palatini.”

653. DF 243 502. Levél.

654. DF 218 072., 271 099. Levelek.

655. DL 47 448. Levél Sáros megyéhez a török veszélyről.

656. DF 243 509. Levél.

657. DF 241 220. Levél.

658. DF 218 076. Levél.

659. DF 271 230. Levél.

660. Házi I/7. 31-32. (=DF 204 278.), 241 224. „De propria commissione domini palatini.”; DF 241 225. Levél.

661. DF 276 310. Levél.

662. DF 243 514. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

663. DF 261 219. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

664. DF 241 229. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

665. DF 218 079., 271 096. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

666. DF 218 081. Levél.

667. SMM 3. (1972.) 51/64. „Ex propria commissione palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

668. DF 276 768. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

669. DF 228 099. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

670. DF 260 438. „Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

671. DF 271 100. Levél.

672. Kronológia I. 343.

673. DL 32 115. „Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

674. Szabó: II. Lajos-kori ogy. 187/XLVII. (DL 60 946.) „Ex propria commissione domini palatini.”

675. DF 261 623. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

676. DF 241 236. Levél.

677. DF 274 257. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

678. DF 232 590. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

679. DF 218 049., 271 098. Levelek.

680. DL 47 472. (Valószínűleg Ellyevölgyi János ítélőmester keltez, de a nádor is ott van.)

681. DL 86 445. (Valószínűleg Ellyevölgyi János ítélőmester keltez, de a nádor is ott van.)

682. DL 36 091. „Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

683. DF 248 853., 258 750. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

684. DF 254 999. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

685. DL 23 702. „Lecta.”

686. DL 105 293. (Bodrog m.; Borsod megyei ügy.)
Ítélőmester?

687. DF 246 139. Levél.

688. DF 271 091. „De propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

689. DF 271 229. Levél.

690. DF 243 489. Levél.

691. DF 218 113. Levél.

I. 11.	Buda ⁶⁹²	II. 16.	Buda ⁷¹⁴
I. 29.	Buda ⁶⁹³	II. 20.	Buda ⁷¹⁵
II. 7.	Buda ⁶⁹⁴	III. 10.	Buda ⁷¹⁶
II. 14.	Buda ⁶⁹⁵	III. 22.	Buda ⁷¹⁷
II. 28.	Buda ⁶⁹⁶	IV. 6.	Buda ⁷¹⁸
III. 1.	Buda ⁶⁹⁷	IV. 9.	Buda ⁷¹⁹
III. 7.	Buda ⁶⁹⁸	IV. 19.	Nyék, a királynál vendégségben ⁷²⁰
III. 11.	Buda ⁶⁹⁹	V. 11.	Buda ⁷²¹
III. 15.	Buda ⁷⁰⁰	V. 22.	Buda vár ⁷²²
III. 29.	Buda ⁷⁰¹	VI. 5.	Buda ⁷²³
IV. 8.	Babócsa vár ⁷⁰²	VI. 10.	Buda vár ⁷²⁴
IV. 10.	Babócsa vár ⁷⁰³	VI. 23.	Buda ⁷²⁵
IV. 14.	Babócsa vár ⁷⁰⁴	VII. 5.	Hatvan, ogy. ⁷²⁶
X. 2.	Babócsa vár ⁷⁰⁵	VII. 6.	Hatvan, ogy., leváltják. ⁷²⁷
X. 3.	Babócsa ⁷⁰⁶	[VII.	Cserép, majd Ecsed vára] ⁷²⁸
1524. I. 8.	Babócsa vár ⁷⁰⁷	1526. I. 13.	Pozsony ⁷²⁹
II. 28.	Babócsa vár ⁷⁰⁸	III. 25.	Babócsa vár ⁷³⁰
X. 5.	Buda ⁷⁰⁹	IV. 24.	Buda ⁷³¹
X. 21.	Buda ⁷¹⁰	IV. 25.	Buda ⁷³²
1525. I. 26.	Buda ⁷¹¹	IV. 28.	Buda ⁷³³
II. 1.	Buda ⁷¹²	IV. 29.	Buda ⁷³⁴
II. 12.	Buda ⁷¹³	VI. 5.	Buda ⁷³⁵
		VI. 7.	Buda ⁷³⁶

692. DF 259 675. „Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

693. DF 243 528. Levél.

694. DF 261 701. „Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

695. DF 260 442. A szöveg alatt rányomott papírfelzetes pecséttel.

696. DF 243 537., Iványi: Adalékok 354-5. (DL 23 721.)

697. DF 243 539. Levél.

698. DL 23 723. „Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

699. DF 260 221. 265 881. Mindkettő: „Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.”

700. DF 257 892. „Ex propria commissione domini palatini, locumtenentis regie maiestatis.” Moga István vajda részére telepítési engedély Kőrösbánya oppidum területére.

701. DF 246 149. Levél.

702. DF 259 672.

703. SMM 1. (1970.) 49/35.

704. DF 285 155.

705. DF 276 044-5. Levelek.

706. Acta Tomiciana VIII. 191. Levél.

707. DL 23 870., manu propria.

708. DL 47 549. Levél.

709. DL 63 034. Levél.

710. DL 47 572. Adomány Gétyei János alnádornak.

711. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 64.

712. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 68.

713. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 76.

714. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 80.

715. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 84.

716. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 102.

717. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 113.

718. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 131.

719. DL 24 127. Levél.

720. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 148., Fögel: II. Lajos 119.

721. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 168.

722. Szabó: II. Lajos-kori ogy. 203/LX. (Főnemesi szövetséglevél.)

723. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 189.

724. Szabó: II. Lajos-kori ogy. 207., jegyzet. (DL 24 149.) – Újkori rontott, 1522-es évvel lemasolt példánya: DL 60 083.

725. Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve 212.

726. Burgio 20.

727. Burgio 20.

728. Lándorfejtvár 29.

729. DF 288 065. Levél.

730. Acta Tomiciana VIII. 197. Levél.

731. Burgio 58.

732. Burgio 58.

733. Burgio 59-60.

734. Burgio 61.

735. Engel: 1526-os számadás 200.

736. Engel: 1526-os számadás 203.

VI. 15.	Buda ⁷³⁷
VI. 26.k.	Pécs ⁷³⁸
VI. 29.	Buda ⁷³⁹
VII. 5.	Buda ⁷⁴⁰
VII. 11.	Buda ⁷⁴¹
VIII. 29.	Mohács
IX. ...	Babócsa ⁷⁴²
IX. 24.	Pozsony ⁷⁴³
X. 9.	Pozsony ⁷⁴⁴
XI. 8-I. 12.	Pozsony ⁷⁴⁵
XII. 11.	Köpcsény ⁷⁴⁶
XII. 16.	Pozsony, ogy. ⁷⁴⁷
1527. I. 12.	Pozsony ⁷⁴⁸
I. 13.	Bécs ⁷⁴⁹
I. 14–15.	Bécs ⁷⁵⁰
I. 16–19.	Pozsony ⁷⁵¹
V. 8.	Pozsony ⁷⁵²
VII. 17.	Pozsony ⁷⁵³
XI. 2–10.	Székesfehérvár ⁷⁵⁴
1528. II. 13.	Esztergom ⁷⁵⁵
III. 6.	Óvár ⁷⁵⁶
III. 7.	Óvár ⁷⁵⁷
VI. 10.	Buda ⁷⁵⁸

737. Engel: 1526-os számadás 204.

738. Burgio 86.

739. DL 24 304.

740. Burgio 89.

741. Acta Tomiciana VIII. 203. Levél.

742. Jászai: A magyar nemzet 11. (Hist. Crit. XX. 25. alapján.)

743. Ortvy: Pozsony IV/1. 26. (A Pozsony városi számadáskönyv alapján.)

744. Jászai: Magyar nemzet 74. Országgyűlési meghívó magyarul.

745. DL 26 351. (Számadáskönyv pp. 1-30.)

746. Jászai: Magyar nemzet 197.

747. Ortvy: Pozsony IV/1. 89.

748. Ortvy: Pozsony IV/1. 93.

749. Ortvy: Pozsony IV/1. 93.

750. DL 26 351. (Számadáskönyv p. 30.)

751. DL 26 351. (Számadáskönyv p. 31.)

752. Thallóczy Lajos – Hodinka Antal: A horvát véghelyek oklevéltára, 1490–1527. (Magyar Történelmi Emlékek I. 31.) Budapest, 1903. 665.

753. Erdélyi: Thurzó levelezés 107.

754. Ortvy: Pozsony IV/1. 149-152. Ferdinánd koronázása 3-án, Anna királyné koronázása 4-én.

755. Héderváry II. 3., reg.

756. Héderváry II. 3. „Lecta et correcta per W[...].”

757. R. Kiss: A magyar helytartótanács 337/VI. (Kinevezése.)

758. R. Kiss: A magyar helytartótanács 339/VII., ETE I. 384-6.

VII. 14.	Buda ⁷⁵⁹
VII. 15.	Buda ⁷⁶⁰
VII. 24.	Buda ⁷⁶¹
VII. 28.	Buda ⁷⁶²
VII. 31.	Buda ⁷⁶³
VIII. 9.	Buda ⁷⁶⁴
VIII. 22.	Buda ⁷⁶⁵
1529. I. 29.	Buda ⁷⁶⁶
VI. 29.	Buda ⁷⁶⁷
VIII. 7-ig	Buda
VIII. 7-től	Esztergom
1530. II. 9.	Prága ⁷⁶⁸
V. 8.	Dévény, meghal ⁷⁶⁹

Bátori II. András itineráriuma

1499. IV. 12.	Bátor ⁷⁷⁰
1500. VII. 11.	Babócsa vár ⁷⁷¹
1503. XI. 13.	Bátor ⁷⁷²
1504. V. 3.	Buda ⁷⁷³
1506. IV. 6.	Bátor ⁷⁷⁴
1507. III. 19.	Bátor ⁷⁷⁵
1511. II. 6.	Bátor ⁷⁷⁶
1511. III. 28.	Babócsa vár ⁷⁷⁷
1511. V. 29.	Buda ⁷⁷⁸

759. Révay cs. lt. (SNA) Fasc. I. n° 19. (Az adatot Pálffy Gézának köszönöm.)

760. Révay cs. lt. (SNA) Fasc. I. n° 24. (Az adatot Pálffy Gézának köszönöm.)

761. Tört. Tár 1897. 20. Levél Majtényi Bertalan szegedi kapitányhoz.

762. Tört. Tár 1897. 22. Levél Majtényi Bertalan szegedi kapitányhoz.

763. Enyingi Török 43. sz. „De propria commissione domini palatini locumtenentis regie maiestatis.”

764. Héderváry II. 11.

765. Tört. Tár 1897. 23.

766. Gévay, Anton: Urkunden und Actenstücke zur Geschichte der Verhältnisse zwischen Österreich, Ungarn und der Pforte im XVI. und XVII. Jahrhundert I. 1528., Wien, 1840. 59.

767. ETE I. 472.

768. MOL E 142. Fasc. 16. n° 41. (Az adatot Pálffy Gézának köszönöm.)

769. Ortvy: Pozsony IV/1. 182.

770. Perényi 690., manu propria.

771. DL 71 078.

772. DF 216 638.

773. DL 71 088.

774. DL 46 752.

775. DL 56 370.

776. DF 217 064.

777. DL 82 326.

778. DL 82 329.

1511. IX. 10. Bátor⁷⁷⁹
 1511. XI. 19. Babócsa vár⁷⁸⁰
 1512. III. 19. Bátor⁷⁸¹
 1512. VII. 6. Bátor⁷⁸²
 1513. Bátor, esküvő⁷⁸³
 1513. XI. 3. Bátor⁷⁸⁴
 1514. III. 9. Bátor⁷⁸⁵
 1515. XII. 11. Bátor⁷⁸⁶
 1517. VIII. 21. Bátor⁷⁸⁷
 1517. XII. 2. Bátor⁷⁸⁸
 1518. III. 30. Bátor⁷⁸⁹
 1518. IV. 24. Rákos, ogy.⁷⁹⁰
 1519. VI. 2. Buda⁷⁹¹
 1520. I. 28. Bátor⁷⁹²
 1520. VII. 3. Buda⁷⁹³
 1521. VII. 27. Csanád⁷⁹⁴
 1521. IX. 13. Bata⁷⁹⁵
 1522. IV. 21. Bátor⁷⁹⁶
 1522. VI. 7. Buda⁷⁹⁷
 1522. VIII. 14. Buda⁷⁹⁸
 1522. VIII. 27. Buda⁷⁹⁹
 1522. IX. 1. Buda⁸⁰⁰
 1522. IX. 4. Buda⁸⁰¹
 1523. IV. 15. Dománhida⁸⁰²
 1523. V. 13. Varannó⁸⁰³
779. DL 82 333.
 780. DF 250 360/I.
 781. DL 22 288.
 782. DL 82 346.
 783. DL 56 398.
 784. DL 95 137.
 785. DL 71 129.
 786. DL 56 402.
 787. DL 67 193. Betegen otthon fekszik és bevalást tesz.
 788. DL 64 532.
 789. DL 86 088.
 790. DL 31 015.
 791. DL 22 958.
 792. Bátori oklevelek 254/21.
 793. DL 23 418.
 794. DL 25 629.
 795. DL 25 632-3.
 796. DL 25 649.
 797. DL 23 670-2. (Rozgonyi Istvánnal együtt felesége nevében megidézi Sárközi Albert királyi jogügyszagatát Sempte vár ügyében.)
 798. DL 64 558.
 799. Szabó: II. Lajos-kori ogy. 181/XLIV., aug. 22-i kelettel. (DL 23 668.)
 800. DL 106 083. p. 622-5.
 801. DL 23 679-80.
 802. DL 69 911. mint szatmári ispán.
 803. DL 23 794.
1523. VI. 20. Boldogfalva⁸⁰⁴
 1523. VII. 27. Buda⁸⁰⁵
 1523. VII. 28. Buda⁸⁰⁶
 1523. VIII. 17. Buda⁸⁰⁷
 1523. XII. 17. Varannó⁸⁰⁸
 1524. I. 14-25. Varannó⁸⁰⁹
 1524. I. 29. Szepsi⁸¹⁰
 1524. III. 7-9. Lelesz⁸¹¹
 1524. V. 6. Buda⁸¹²
 1524. XII. 28. Heves⁸¹³
 1525. VI. 22. Bátor⁸¹⁴
 1525. VII. 27. Buda⁸¹⁵
 1526. II. 25. Buda⁸¹⁶
 1526. VII. 31. Ercsinél csatlakozik a királyhoz⁸¹⁷
 1526. VIII. 29. Mohács⁸¹⁸
 1526. X. 17. Tokaj⁸¹⁹
 1527. XI. 2-10. Székesfehérvár⁸²⁰
 1528. IX. 17.⁸²¹
 1529. VIII. 3. Buda⁸²²
 1532. X. 18. Pozsony⁸²³
804. DL 64 572. – Regesztája Bártfai Szabó László: Pest megye történetének okleveles emlékei 1002-1599-ig. Függlékül az inarchi Farkas, az irsai Irsay, valamint a szilasi és pilisi Szilassy családok története. Bp., 1938. 362/1446., tévesen Istvánként megadva a levéltíró.
 805. DL 64 573.
 806. DL 47 518.
 807. DL 64 574.
 808. Documenta Stephani de Rozgon 121.
 809. Vö. Verbóci István itteni keltezéseivel, de különösen DL 23 742., 23 878-9.
 810. DL 23 889.
 811. DL 23 742., 23 879.
 812. DL 82 647.
 813. DL 105 786.
 814. DL 24 161.
 815. Mon. rust. 534/407. „Relatio magnifici domini Andree de Bathor comitis Zathmariensis.”
 816. DL 24 267.
 817. Brodericus 35.
 818. Brodaricus 53.
 819. ETE I. 289.
 820. Ortvay: Pozsony IV/1. 149-152. (Ferdinánd és Anna koronázása, 10-én kinevezi a király tárnokmesterré.)
 821. A Magyar Tudományos Akadémia történelmi bizottságának oklevélmásolatai I-III. Ismerteti Óváry Lipót. Bp., 1890-1901.; II. 28/117. Vere-seget szenved Cibak Imre csapataitól.
 822. ETE I. 483.
 823. Erdélyi: Thurzó levelezés 388.

Rövidítésjegyzék és bibliográfia

- Acta Tomicana = Epistole, legationes, responsa, actiones, res geste serenissimi principis Sigismundi, eius nominis primi, regis Polonie, magni ducis Lithvanie, Russie, Prussie, Masovie domini. I–X. 1852–1899.
- Barta: Keresztesek = Barta Gábor: Keresztesek áldott népe. Budapest, 1977.
- Báthory Miklós = Báthory Miklós váci püspök (1474–1506) emlékezete. Szerk. Horváth Alice. Vác, 2007.
- Bátori oklevelek = Horváth Richárd – Neumann Tibor – C. Tóth Norbert: Oklevelek a Batori család történetéhez = Szabolcs-szatmár-beregi Szemle XLI (2006) 327–368.
- Bónis: Jogtudó = Bónis György: A jogtudó értelmiség a Mohács előtti Magyarországon. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1971.
- Brodericus = Stephanus Brodericus: De conflictu Hungarorum cum solymano Turcarum imperatore ad Mohach historia verissima. Edidit Petrus Kulcsár. Budapest, 1985.
- Burgio = Mohács Magyarországa. Báró Burgio pápai követ jelentései. Fordította Bartoniek Emma. Budapest, 1926.
- C. Tóth: Ecsedi Batoriak = C. Tóth Norbert: A Batori-család ecsedi ága az 1440-es években = Szabolcs-szatmár-beregi Szemle XLI (2006) 266–289.
- Csáky = Oklevéltár a gróf Csáky család történetéhez. I. 1–2. rész. Bp., 1919. (A körösszegi és adorjáni gróf Csáky család története I. Oklevéltár.)
- Documenta Stephani de Rozgon = Documenta vitam Stephani de Rozgon (†1523) familiaeque eius illustrantia ab anno 1485 usque 1526. Redegit Norbertus C. Tóth. Budapestini MMVIII. Manuscriptum. (Subsidia ad historiam medii aevi Hungaricae inquirendam)
- DRH 1301–1457. = Decreta Regni Hungariae 1301–1457. Collectionem manuscriptam Francisci Döry additamentis auxerunt, commentariis notisque illustraverunt Georgius Bónis, Vera Bácskai. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1976. (Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 11.)
- DRH 1458–1490. = Decreta Regni Hungariae 1458–1490. Francisci Döry collectionem manuscriptam additamentis auxerunt, commentariis notisque illustraverunt Georgius Bónis, Geisa Érszegi, Susanna Teke. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1989. (Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 19.)
- Engel: 1526-os számadás = Johann Christian von Engel: Monumenta Ungrica. Vienna, 1809. 187–236.
- Engel: Archontológia = Engel Pál: Magyarország világi archontológiája 1301–1457. I–II. História Könyvtár, Budapest 1996.
- Engel: Genealógia = Engel Pál: Magyar középkori adattár. Magyarország világi archontológiája 1301–1457. – Középkori magyar genealógia. Arcanum Digitéka, PC-CD-ROM Budapest 2001.
- Enyingi Török = Enyingi Török Bálint okmánytára. A bevezetést írta és a forrásokat közléteszi Bessenyi József. Budapest, 1994.
- Erdélyi: Thurzó levelezés = Erdélyi Gabriella: Bethlenfalvi Thurzó Elek levelezése (Források a Habsburg–magyar kapcsolatok történetéhez) I. 1526–1532. Budapest, 2005.
- Érdűjhelyi: Kutatások = Érdűjhelyi Menyhért: Kutatásaim a római levéltárakban. Katholikus Szemle 10. (1896) 605–646.
- Érszegi: Báthory = Érszegi Géza: Báthory Miklós váci püspök oklevelei. In Báthory Miklós 31–54.
- ETE = Egyháztörténeti emlékek a magyar hitújítás korából, I–II. Szerkesztették Bunyitay V., Rapaics R., Karácsonyi J. Budapest, 1902., 1904.
- Eubel II. = Hierarchia catholica medii aevi sive summorum pontificum, s. R. e. cardinalium, ecclesiarum antistitum series, ab anno 1431 usque ad annum 1503 perducta, e documentis tabularii praesertim Vaticani collecta, digesta, edita per Conradum Eubel. Monasterii, 1901.
- Fögel: II. Lajos = Fögel József: II. Lajos udvartartása 1516–1526. Budapest, 1917.
- Fraknoi: II. Lajos számadáskönyve = Fraknoi Vilmos: II. Lajos király számadási könyve 1525. január 12–július 16. Magyar Történelmi Társaság, Új folyam 10. kötet. Budapest, 1877. 45–236.
- Fügedi: Arisztokrácia = Fügedi Erik: A 15. századi magyar arisztokrácia mobilitása (Történeti Statisztikai Kötetek.) Budapest, 1970.
- Házi = Házi Jenő: Sopron szabad királyi város története. I. rész 1–7., II. rész 1–6. Sopron, 1921–1943.
- Héderváry = A Héderváry-család oklevéltára. A M. Tud. Akadémia történelmi bizottsága megbízásából közli Radvánszky Béla és Závodszy Levente. I–II. Budapest, 1909–1922.
- Hist. Crit. = Katona, Stephanus: Historia critica regum Hungariae. Ex fide domesticorum et exterorum scriptorum concinnata, I–XLII. Pestini, Posonii, Cassoviae etc. 1779–1817.
- HO = Hazai okmánytár. Codex diplomaticus patrius. Kiadják Ipolyi Arnold, Nagy Imre, Paur Iván, Ráth Károly és Véghely Dezső. I–VIII. Győr, Bp., 1865–1891.
- Holub: Zala = Holub József: Zala megye története a középkorban I. Pécs, 1929.
- Horváth: Batori várak = Horváth Richárd: Az ecsedi Batoriak várbirtokai a kései középkorban Szabolcs-szatmár-beregi Szemle XLI (2006) 305–326.
- Iván: Visegrád = Iván László: A visegrádi vár története a kezdetektől 1685-ig. Visegrád, 2004.

- Iványi: Adalékok = Iványi Béla: Adalékok nemzetközi érintkezéseink történetéhez. Történelmi Tár, Új folyam 7. (1906) 139-151., 161-197., 321-367.
- Jajca = Jajca (bánság, vár és város) története 1450–1527. Írta: Thallóczy Lajos. Az oklevéltárat szerkesztette: Horváth Sándor. (Codex diplomaticus partium regno Hungariae adnexarum. Magyarország melléktartományainak oklevéltára. Negyedik kötet. MHH Diplomataria vol. XL.) Budapest, 1915.
- Jászai: Magyar nemzet = Jászai Pál: A magyar nemzet napjai a mohácsi vész után. Pest, 1846.
- Károlyi = Codex diplomaticus comitum Károlyi de Nagy-Károly. A nagykárolyi gróf Károly-család oklevéltára I–V. Sajtó alá rendezi Géresi Kálmán. Budapest, 1882–1897.
- Kerékygártó = Magyarok életrajzai. I. szakasz: Hajdankor – 1600. IV. füzet. Szerkeszti Kerékygártó Árpád. Pest, 1857.
- Köblös: Archontológia = Köblös József: Az egyházi közélet Mátyás és a Jagellók korában. (A budai, fehérvári, győri és pozsonyi káptalan adattárával.) Társadalom- és Művelődéstörténeti Tanulmányok 12. Budapest, 1994.
- Kronológia = Magyarország történeti kronológiája I. kötet. A kezdetektől 1526-ig. Főszerk. Benda Kálmán, a vonatkozó rész Engel Pál munkája. Budapest, 1981. – II. kötet. 1526–1848., a vonatkozó rész Barta Gábor munkája. Budapest, 1982.
- Kubinyi: Bárók = Kubinyi András: Bárók a királyi tanácsban Mátyás és II. Ulászló idejében. Századok 122. (1988) 147-213.
- Kubinyi: Báthory Miklós = Kubinyi András: Báthory Miklós és családja politikai szereplése. In Báthory Miklós 13-30.
- Kubinyi: Mátyás-kori kancellária = Kubinyi András: Adatok a Mátyás-kori királyi kancellária történetéhez – Publicationes Universitatis Miskolcensis, Sectio Philosophica Tomus IX. – Fasciculus 1. Miskolc 2004. 25-58.
- Lándorfejérvár = Zay Ferenc: Az Lándorfejérvár elvesztésének oka e vót és így esött. Sajtó alá rendezte Kovács István, az utószót Szakály Ferenc írta. Magyar Helikon, 1980.
- Lelesz I. = C. Tóth Norbert: A leleszi konvent országos levéltárában lévő Acta anni sorozatának oklevelei, I. közlemény 1387–1399. (Pótlás a Zsigmondkori Oklevéltár I. kötetéhez) A nyíregyházi Jósza András Múzeum Évkönyve 47 (2005) 235-343.
- Lelesz II. = C. Tóth Norbert: A leleszi konvent országos levéltárában lévő Acta anni sorozatának oklevelei, II. közlemény 1400–1410. (Pótlás a Zsigmondkori Oklevéltár II. kötetéhez) A nyíregyházi Jósza András Múzeum Évkönyve 48 (2006) 323-442.
- Lelesz III. = C. Tóth Norbert: A leleszi konvent Statutoriae sorozatának 1387–1410 közötti oklevelei (Pótlás a Zsigmondkori Oklevéltár I–II. kötetéhez) (A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Levéltár Kiadványai II. Közlemények 36., sorozatszerk. Nagy Ferenc.) Nyíregyháza, 2006.
- Lukcsics = Lukcsics Pál: A XV. századi pápák oklevelei. I–II. Olaszországi Magyar Oklevéltár. Közrebocsátja a Római Magyar Történeti Intézet. Bp., 1931, 1938.
- Magyar-Zsidó okl. = Magyar-Zsidó oklevéltár. Monumenta Hungariae Iudaica. Kiadja az Izr. Magyar Irodalmi Társulat. I–XVIII. Bp., (1903–1980.)
- Mon. Habsburgica = Laszowski, Emilij: Habsburški spomenici kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije. Monumenta Habsburgica regni Croatiae, Dalmatiae, Slavoniae. Kniga I–III. Zagreb, 1914–1917.
- Mon. rust. = Monumenta rusticorum in hungariam rebellium anno MDXIV. Maiorem partem collegit Antonius Nagy Fekete. Ediderunt Victor Kenéz et Ladislaus Solymosi atque in volumen redigit Geisa Érszegi. Budapest, 1979. (A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 12.)
- Németh: Egy hős = Németh Péter: Egy hős és felmenői = Szabolcs-szatmár-beregi Levéltári Évkönyv XVII (2006) 292-305.
- Németh: Szatmár = Németh Péter: A középkori Szatmár megye települései a XV. század elejéig. Nyíregyháza, 2008. (A nyíregyházi Jósza András Múzeum kiadványai 60.)
- Neumann: II. Ulászló = Neumann Tibor: II. Ulászló koronázása és első rendeletei. (Egy ismeretlen országgyűlésről és koronázási dekrétumról) Századok 142. (2008.) 315-337.
- Ortvay: Pozsony IV/1. = Ortvay Tivadár: Pozsony város története IV/1. Pozsony, 1913.
- Perényi = Perényi család levéltára 1222–1526. Közvetteszi Tringli István. (A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 44.) MOL–MTA TTI Budapest, 2008.
- Pray: Epist. proc. I. = Pray, Georgius: Epistolae procerum regni Hungariae. Pars I. Complectus epistolas ab anno MCCCCXC ad MDXXXI. Posonii, MDCCCVI.
- R. Kiss: Helytartótanács = A magyar helytartótanács I. Ferdinánd korában és 1549–1551. évi leveles könyve. Írta R. Kiss István. Budapest, 1908.
- SMM = Somogy Megye Múltjából Levéltári Évkönyv, Kaposvár. 1-3. (1970–1972): A somogyi konvent II. Lajos-kori oklevelei az Országos Levéltárban. Kivonatokban közléteszi Komjáthy Miklós. – 18. (1987): A somogyi konvent II. Ulászló-kori oklevelei az Országos Levéltárban. Kivonatokban közléteszi Komjáthy Miklós. – 25. (1994): Borsos Iván: A Mérey család levéltára 1265–1526. (III. rész.)
- Szabó: II. Lajos-kori ogv. = A magyar országgyűlések története II. Lajos korában. Írta Szabó Dezső. Budapest, 1909.

- Szabolcs I. = Piti Ferenc: Szabolcs megye hatóságának oklevelei I. (1284–1386) A nyíregyházi Jósa András Múzeum kiadványai 55. Szerk. Németh Péter. Szeged–Nyíregyháza, 2004.
- Szabolcs II. = C. Tóth Norbert: Szabolcs megye hatóságának oklevelei II. (1387–1526) A nyíregyházi Jósa András Múzeum kiadványai 53. Szerk. Németh Péter. Budapest–Nyíregyháza, 2003.
- SzSzBokl. = Középkori oklevelek a Szabolcs–Szatmár–Bereg Megyei Levéltárban (1300–1525). Összegyűjtötte, átirta Balogh István, szerk. Érszegi Géza. Nyíregyháza, 2000. (A Szabolcs–Szatmár–Bereg Megyei Levéltár kiadványai II. Közlemények 21.)
- Teleki = Teleki József: Hunyadiak kora Magyarországon, I–XII. Pest, 1852–1863.
- Tkalčić = Monumenta historica lib. reg. civitatis Zagrabiae metropolis regni Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae. (Povjestni spomenici slob. kralj. grada Zagreba.) Collegit et sumptibus eiusdem civitatis edidit Joannes Bapt. Tkalčić. Vol. I–XIV. Zagrabiae, 1889–1932.
- Tört. Tár 1897. = Szerémi József: Monumenta, emlékek a Majthényi, Kesselleőkeői és Berencsi Majthényi bárók és urak családi levéltárából 1451–1718. Történelmi Tár 20. (1897) 1–338.
- UB = Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen. Von Franz Zimmermann, Carl Werner, Georg Müller, Gustav Gündisch, Herta Gündisch, Konrad G. Gündisch, Gernot Nussbächer. Bd. I–VII. Hermannstadt, 1892–1991.
- Ugocsa = C. Tóth Norbert: Ugocsa megye hatóságának oklevelei (1290–1526) (A Magyar Tudományos Akadémia–Magyar Országos Levéltár Zsigmondkori Oklevéltár Kutatócsoport kiadványa) Budapest, 2006.
- Vár adattár = Horváth Richárd: A középkori Magyarország várai és azok birtokosai, tisztségviselői 1458–1526. Kézirat, 2008.
- Wagner: Collectanea = Collectanea genealogico-historica illustrium Hungariae familiarum, quae jam interciderunt. Ex ms potissimum eruit et scutis gentilitiis auxit Carolus Wagner, condam bibliothecae universitatis regiae Budensis custos. Decas I. Posonii, Pestini et Lipsiae, 1802.
- Wertner: Báthoryak = Wertner Mór: A Báthoryak családi történetéhez (Egy genealógiai táblával.) = Turul XVIII (1900) 6–29. Arcanum PC CD-ROM.
- Zichy = Codex diplomaticus domus senioris comitum Zichy de Zich et Vásonkeő. A zichi és vásonkeői gróf Zichy-család idősb ágának okmánytára, I–XII. Szerkesztik Nagy Imre, Nagy Iván, Véghely Dezső, Kamerer Ernő, Dóry Ferenc és Lukács Pál. Budapest 1871–1931.
- ZsO = Zsigmondkori Oklevéltár I–II. (1387–1410) Összeállította Mályusz Elemér. Bp., 1951–1958.; III–VII. (1411–1420) Mályusz Elemér kéziratát kiegészítette és szerkesztette Borsa Iván. Bp., 1993–2001.; VIII–IX. (1421–1422) Borsa Iván – C. Tóth Norbert. Bp., 2003–2004. X. (1423) C. Tóth Norbert. Bp., 2007. (Magyar Országos Levéltár kiadványai II. Forráskiadványok 1., 3–4., 22., 25., 27., 32., 37., 39., 41. és 43.)

